

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SəS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

Ilham Aliyev

SəS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 118 (5590) 26 iyun 2018-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

QÜDRƏTLİ ORDU, GÜCLÜ DÖVLƏT!

Prezident İlham Əliyev: "Bu gün
Azərbaycan həm özünü böyük dərəcədə
silah-sursatlarla təmin edir, eyni
zamanda, xarici ölkələrə də ixrac edir"

Səh 8

11

Türkiyə xalqı daha
uğurlu geleceyinə
səs verdi

14

Erməni hərçilərin
valideynləri Manvel
Qriqoryanı lənətləyirlər

16

FIFA Almaniya
millisinin iki
futbolcusunu
cəzalandıracaq?

26 iyun 2018-ci il

“Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlər strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinə əsaslanır”

Prezident İlham Əliyev Rusiya Federal Məclisi Dövlət Dumasının sədrinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 24-də Rusiya Federasiyası Federal Məclisi Dövlət Dumasının sədri Vyaçeslav Volodinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZERTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Rusiya Federasiyası Federal Məclisi Dövlət Dumasının sədri Vyaçeslav Volodinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin Azərbaycana səfərinin uğurlu ve səmərəli keçəcəyinə və ölkələrimiz arasında dostluq münasibətlərinin daha da inkişaf etdirilməsi işinə töhfə verəcəyinə əminliyini ifadə etdi. Bu yaxınlarda Rusiya Federasiyasında Prezident Vladimir Putinlə görüşünü məmənluqla xatırlayan Prezident İlham Əliyev iki ölkənin dövlət başçıları arasında görüşlərin mütemadi olaraq keçirildiyini qeyd etdi və bu təməslərin əlaqələrimizin bütün istiqamətlərde irəliyə aparılması baxımdan önemini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, ikitərəfli münasibətlərimiz geniş sahələri əhatə edir, möhkəm siyasi əlaqələr mövcuddur, iqtisadi, ticarət, nəqliyyat, energetika, humanitar və digər sahələrdə yaxşı dinamika müşahidə olunur. Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, ölkələrimiz ara-

sında münasibətlərin möhkəmlənməsində parlamentlərarası əməkdaşlıq da böyük önem daşıyır. Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, ölkələrimiz beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində uğurlu əməkdaşlıq edir və hər zaman beynəlxalq səviyyədə bir-birini qarşılıqlı surətdə dəstəkləyir. Bütün bunlar ölkələri-

miz arasında etimada əsaslanan əlaqələrin yaxşı göstəricisidir. Prezident İlham Əliyev bir daha Rusiya Federasiyası Federal Məclisi Dövlət Dumasının sədri Vyaçeslav Volodinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin səfərinin ikitərəfli münasibətlərimizin inkişafına töhfə verəcəyinə əminliyini ifadə etdi.

Rusiya Federasiyası Federal Məclisi Dövlət Dumasının sədri Vyaçeslav Volodin dövlətimizin başçısını prezident seçkilərində inamlı qələbəsi münasibətile təbrik etdi və bildirdi ki, bu seçkilərde insanlar Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasetə, o cümlə-

dən xarici siyasetə dəstək verdiklərini nümayiş etdiriblər. Vyacheslav Volodin vurguladı ki, Rusiya Federasiyası ilə Azərbaycan Respublikası arasında münasibətlər strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinə əsaslanır və çox yüksək səviyyədədir. O qeyd etdi ki, dövlət başçılarının həyata keçirdiyi siyaset bu işdə xüsusi rol oynayır. Parlamentlərarası əməkdaşlıq məsələsinə toxunan Vyaçeslav Volodin bildirdi ki, bu sahədə de əlaqələrin uğurla inkişaf etməsi xalqlarımızın bir-birinə daha da yaxınlaşması işinə xidmet edir. Vyacheslav Volodin ölkələrimiz arasında iqtisadi əməkdaşlığın genişləndiyini məmənluqla vurğuladı və bildirdi ki, ticarət dövriyyəsinin 30 faiz artımı bunun çox yaxşı göstəricisidir. Rusiya Federasiyası Federal Məclisi Dövlət Dumasının sədri, eyni zamanda, turizm sahəsində əməkdaşlığın genişləndiyini qeyd edərək ötən il Rusiyadan Azərbaycana 850 mindən artıq turistin gəldiyini bildirdi və bu göstəricisinin 18 faiz artdığını qeyd etdi. O, bildirdi ki, bu rəqəm Rusiya turistləri üçün ənənəvi olan bir çox ölkələrin göstəricisini artıq geridə qoyub.

Prezident İlham Əliyev təbriklərə görə minnetdarlığını bildirdi. Söhbət zamanı əməkdaşlığımızın perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

“Azərbaycan və Pakistan hər zaman bir-birini dəstəkləyirlər”

Prezident İlham Əliyev Pakistanın Birləşmiş Qərargah Rəisləri Komitəsinin sədrini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 25-də Pakistan İslam Respublikasının Birləşmiş Qərargah Rəisləri Komitəsinin sədri Zübair Mahmud Hayati qəbul edib.

AZERTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev Pakistan İslam Respublikasının Birləşmiş Qərargah Rəisləri Komitəsinin sədri Zübair Mahmud Hayatın Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının 100 illiyine həsr olunmuş hərbi paradda iştirak etmək üçün ölkəmizə gəlməsindən məmənluğunu ifadə etdi və bunu ölkələrimiz arasında qardaşlıq və tərəfdaşlıq əlaqələrinin göstəricisi kimi dəyərləndirdi. Ölkələrimiz hər zaman bir-birini dəstəklədiyini deyən dövlətimizin başçısı Ermənistən tərəfindən Azərbaycan əraziyənin işğal edilmesi səbəbindən Pakistanın Ermənistənla diplomatik əlaqələr qurmamasını yüksək qiymətləndirdi və qeyd etdi ki, bu, xalqlarımız arasında qardaşlığı nümayış etdirir və Azərbaycan xalqı bunu yüksək dəyərləndirir. Ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərin müxtəlif sahələrde uğurla inkişaf etdiyini bildirən Prezident İlham Əliyev Pakistan rəhbərləri ilə görüşlərini məmənluqla xatırladı. Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, ölkələrimiz arasında six siyasi əlaqələr mövcuddur və eyni zamanda, müdafiə sahəsində də əməkdaşlıq uğurla inkişaf edir.

Azərbaycan Pakistanla hərbi əməkdaşlığı daha da genişləndirmek və Pakistan'dan daha çox hərbi texnika almaqdə maraqlıdır. Ölkələrimiz birgə hərbi təlimləri də bu məqsədə xidmət edir.

Xoş sözlərə görə minnetdarlığını bildirən Pakistan İslam Respublikasının Birləşmiş Qərargah Rəisləri Komitəsinin sədri Zübair Mahmud Hayat Pakistan hökumətinin, xalqının və Silahlı Qüvvələrinin ən xoş arzularını Prezident İlham Əliyevə və xalqımıza çatdırıldı. Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının 100 illiyinə həsr olunmuş hərbi paradda iştirak edəcəyindən məmənluq hissi keçirdiyini deyən Birləşmiş Qərargah Rəisləri Komitəsinin sədri Zübair Mahmud Hayat tədbirin böyük əhəmiyyət daşıdığını vurğuladı və bu münasibətlə tebriklərini çatdırıldı. Xalqlarımız arasında six əlaqələrin mövcud olduğunu deyən Zübair Mahmud Hayat bu əlaqələrin tarixi və mədəni köklərə əsaslandığını vurğuladı. Görüşdə əməkdaşlığın perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Prezident İlham Əliyev Rəcəb Tayyib Ərdoğanla telefonla zəng edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 24-də Türkiye Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla telefonla zəng edib. Dövlətimizin başçısı Rəcəb Tayyib Ərdoğanı seçkilərdə əldə etdiyi inamlı qələbə münasibətlə təbrik edib. Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərliyi altında Türkiye daha da inkişaf edib, iqtisadi sahədə böyük uğurlar qazanıb, beynəlxalq aləmdə mövqeləri daha da möhkəmlənib. Dövlətimizin başçısı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Türkiye xalqının firavənliliyi və inkişafı naminə yeni uğurlar arzulayıb.

Türkəyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan göstərilən diqqətə və təbrikə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirib.

Telefon səhəbəti zamanı dövlət başçıları Azərbaycanla Türkəyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bütün sahələrdə bundan sonra da uğurla inkişaf

edəcəyinə əminliklərini ifadə ediblər. Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyev Prezident Rəcəb Tayyib Ər-

doğanı Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfərə dəvət edib. Dəvət minnətdarlıqla qəbul edilib.

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev "Siyasi partiyalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 1 may tarixli 1099 VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularına ali hərbi rütbələrin verilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası arasında iqtisadi əməkdaşlıq məsələləri üzrə hökumətlərarası Dövlət Komissiyasının tərkibinin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-ci il 25 avqust tarixli 1638 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının Miqrasiya Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 1 may tarixli 1097 VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev "Xidməti və mülki silah haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 1 may tarixli 1103 VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev "Telekommunikasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 1 may tarixli 1102 VQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Telekommunikasiya haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 9 avqust tarixli 277 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev "Qeyri-hökumət təşkilatları (ictimai birləklər və fondlar) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 1 may tarixli 1101 VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 1 may tarixli 1096 VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 1 may tarixli 1095 VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə Sərəncam imzalayıb.

***

"Azərbaycanla Belarus arasında ikitərəfli münasibətlər çox yüksək səviyyədədir"

Prezident İlham Əliyev Belarus Təhlükəsizlik Şurasının dövlət katibini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 24-də Belarus Respublikasının Təhlükəsizlik Şurasının dövlət katibi Stanislav Zas qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı bu yaxınlarda Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko ilə Moskvada görüşdüyünnü məmənunluqla xatırladı və səhəbə zamanı qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər etrafında fikir mübadiləsi aparıldığını dedi. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanla Belarus arasında ikitərəfli münasibətlərin çox yüksək səviyyədə olduğunu və tərəfdəşlilik əlaqələrinə söykəndiyini vurğulayaraq, əməkdaşlığımızın siyasi, iqtisadi, təhlükəsizlik və digər sahələrdə uğurla inkişaf etdiyini bildirdi.

Belarus Respublikasının Təhlükəsizlik Şurasının dövlət katibi Stanislav Zas prezident seçkilərində inamlı qələbə qazanması münasibətlə dövlətimizin başçısını təbrik etdi və bunu xalqın dövlət başçısına verdiyi dəstəyin nümayishi kimi deyərləndirdi. O, iki ölkə arasında münasibətlərin müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf etdiyini vurğulayaraq, Prezident İlham Əliyevə əlaqərimizin inkişafına verdiyi töhfəye görə minnətdarlığını bildirdi.

Yavər Talib oğlu Camalov

Azərbaycan ictimaiyyətinə ağır itki üz vermişdir. Azərbaycan Respublikasının müdafiə sənayesi naziri Yavər Talib oğlu Camalov 2018-ci il iyunun 23-də ömrünün 69-cu ilində vəfat etmişdir.

Yavər Camalov 1949-cu il oktyabr ayının 17-də Sabirabad rayonunda anadan olmuşdur. Orta məktəbi bitirdikdən sonra o, 1967-1972-ci illərdə Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun neft-mədən fakültəsində neft və qaz yataqlarının işlənməsi texnologiyası və kompleks mexanikləşdirilməsi ixtisası üzrə ali təhsil almışdır.

Əmək fəaliyyətinə 1972-ci ilde "Siyəzənneft" Neft və Qaz Çıxarma İdarəsində operator kimi başlayan Yavər Camalov 1973-1995-ci illərdə "Şirvanneft" Neft və Qaz Çıxarma İdarəsində neft-qaz çıxarma üzrə mühəndis, böyük mühəndis, növbə rəisi, texnologiya üzrə rəis müavini və rəis vezifelerində çalışmışdır. O, 1995-2003-cü illərdə ARDNŞ-in "Quruda Neft və Qaz Çıxarma" İstehsalat Birliyinin, 2003-2006-ci illərdə isə "Aznəft" İstehsalat Birliyinin baş direktoru olmuşdur. 2006-cı ildən ömrünün sonunaqədə Yavər Camalov Azərbaycan Respublikasının müdafiə sənayesi naziri vəzifəsində işləmişdir.

Yavər Camalov tutduğu vəzifələrdə asılı olmayaraq çalıştığı bütün sahələrdə daim işgüzərlilik, peşəkarlıq və təşkilatlılıq qabiliyyəti nümayiş etdirmişdir. Yüksek tələbkarlığı, dərin məsuliyyət hissi və dövlətçilik prinsiplərinə sadıqliyi ona böyük hörmət qazandırmışdır. O, uzun illər boyu Azərbaycanın neft sənayesinin inkişafı naminə bilik və bacarığını əsirgəmədən, var gücünü sərf edərək ölkə iqtisadiyyatının yüksəlişinə töhfələr vermişdir.

Azərbaycan Respublikasında müdafiə sənayesi sahəsində vahid dövlət siyasetinin uğurla həyata keçirilməsində Yavər Camalovun özünəməxsus xidmətləri vardır. Onun bir nazir kimi rəhbərlik etdiyi dövr ərzində nazirliyin müəssisələrində çox sayıda yeni istehsal sahəleri yaradılmışla yanaşı, qurumun müasir tələblərə uyğun səmərəli fealiyyəti nəticəsində ölkədə hərbi təyinatlı məhsulların çeşidi artmış və keyfiyyəti yüksəlmüş, müdafiə sənayesinin idxləndirilən asılılığının aradan qaldırılması istiqamətində nailiyyətlər əldə olunmuş və ümumilikdə Azərbaycan Ordusunun müasir silah növləri ilə təmin edilməsi üçün zəruri addımlar atılmışdır.

Yavər Camalovun ölkənin iqtisadi inkişafındakı xidmətləri daim yüksək qiymətləndirilmişdir. O, "Əməkdar mühəndis" fəxri adına layiq görülmüş və müstəqil Azərbaycan Respublikasının ali dövlət mükafatlarından olan "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilmişdir. Tanınmış ictimai-siyasi xadim, bacarıqlı təşkilatçı və səmimi insan Yavər Camalovun xatirəsi onu tanıyanların qəlbində həmişə yaşayacaqdır.

Allah rəhmət elesin!

İlham Əliyev
Mehriban Əliyeva
Novruz Məmmədov
Oqtay Əsədov
Ramiz Mehdiyev
Hacıbala Abutalibov
Əli Əsədov
Akif Əlizadə
Zakir Həsənov
Ramil Usubov
Elçin Quliyev
Rövənəq Abdullayev
Xoşbəxt Yusifzadə
Yehya Musayev
Tofiq Rəfiyev

26 iyun 2018-ci il

Azərbaycan Milli Ordusunun yaranma tarixindən bir əsr ötür. Tarixi vərəqlədikcə şərəfli zaman yaşamış ordumuzun keçidiyi yol göz öündə canlanır. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurulması Şərqi ilk demokratik respublikasında ordu quruculuğu istiqamətində mühüm tədbirlərin həyata keçirilməsinə təkan verdi. 1918-ci ildə yenicə müstəqilliyyini elan etmiş Azərbaycan ilk Milli Ordusunu yaratdı və ilk milli ordu hissələrini formalasdırmağa başladı. Tarixi mənbələrdə qeyd olunduğu kimi, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti yaradıldığı ilk dövrlərdə onun hərbi qüvvələri 600 nəfərlik könüllü dəstələrdən ibarət idi. Hökumət 1918-ci il iyunun 19-da ölkə ərazisində hərbi vəziyyət elan edib. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Nazirlər Şurasının 1918-ci il 26 iyun tarixli qərarı ilə Çar Rusiyası dövründə "Vəhşî diviziya" adlanan keçmiş Tatar Süvari Alayının əsgərlərindən formalasdırılmış və general Əliağa Şixlinskinin rəhbərlik etdiyi Müsəlman Korpusunun əsasında ilk ordu hissəsi, 5000 nəfər şəxsi heyəti olan "Əlahiddə Azərbaycan Korpusu" yaradılıb. İyulun 11-də hökumət Fərmanı ilə hərbi səfərberlik elan edilib. Azərbaycan Respublikasının 1894-1899-cu illərdə anadan olmuş bütün müsəlman vətəndaşları orduya hərbi qulluğa çağırılıb.

Milli kadrlara olan ehtiyacın ödənilməsi üçün hərbi nazirlər 1920-ci ildə Azərbaycanda hərbi təyyarəciler məktəbi açmağı qərara alıb. Lakin 1920-ci ilin əvvəlindən hərbi şəraitin mürəkkəbəleşməsi və aprel işgali (1920) hərbi-hava qüvvələrinin möhkəmləndirilməsi sahəsindəki işləri yarımqıq qoyur. Təessüflər olsun ki, 1920-ci ildə Azərbaycan Sovet Rusiyası tərəfindən işgäl edildikdən sonra Azərbaycanın Hərbi Nazırlığı rəsmən leğv edilib, Azərbaycan Ordusunun 21 generalından 15-i bolşeviklər tərəfindən güllələnib.

1969-cu ildək Azərbaycanda hərbi kadr hazırlığına Sovet İttifaqı rəhbərliyi qısqanc münasibet bəsləyirdi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyi dövründə milli kadrların hazırlanmasına böyük önem verildi. 1971-ci ildə böyük səylər nəticəsində Azərbaycanda hərbi kadrlar hazırlayan məktəb olan Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Lisey yaradı. Ulu Öndərin bu sahəye ayırdığı diqqət nəticəsində azərbaycanlı gençlər Bakı Ali Birleşmiş Komandanlıq və Bakı Ali Hərbi Dənizçilik məktəplerinə, eləcə də, SSRİ-nin digər hərbi məktəblərinə güzəştli şərtlərlə qəbul olundular.

Azərbaycan dövlət müstəqilliyi-ni bərpa etdikdən sonra ölkəmiz, bütün sahələrdə olduğu kimi, hərbi sahədə də ciddi böhranla üzləşdi. Nizami orduya malik olmayan Azərbaycanın qarşısında duran əsas məsələ Qarabağ uğrunda gedən döyüslərdə vəziyyəti nəzarət altına almaq idi ki, bu da, çox çətinlikle həyata keçirilirdi. Ordunun maddi-texniki təminatı problemlər mütəşayiət edilir, nizami orduya ehtiyac var idi. Azərbaycan xalqının tələbi ile Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1993-cü ildə Azərbaycan rəhbərliyinə qayıdışı ölkədə ordu quruculuğu prosesinin başlanğıcını qoyma. Məhz həmin vaxtdan ordu quruculuğuna elmi prinsiplərle yanaşıldı, silahlı qüvvələr pərakəndəlikdən xilas oldu, ordudakı siyasiləşməyə son qoyuldu. Ulu Öndər Heydər Əliyev hakimiyəti dövründə həm Pre-

zident, həm də Ali Baş Komandan olaraq, diqqəti ordunun formalasdırmasına və inkişafına yönəltdi. 1993-cü il noyabrın 1-də Müdafiə Şurası yaradıldı. Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqgöörən siyasetinin məntiqi olaraq, 1994-cü il mayın 12-də atəşkəsin elan edilməsindən sonra, ordu quruculuğu ilə bağlı gənişməqyaslı islahatlara start verildi. Tezliklə hərbi hissələrin, ayrı-ayrı qoşun növlərinin formalasdırılması tam başa çatdırıldı. Orduya çağırış və fərərlik halları ilə bağlı bütün problemlər həll edildi. Dövlətçiliyi və hərbi andi hər şeydən uca tutan, hərbi olmayış şəraf bilən, mənəvi baxımdan sağlam zabitlər hərbi hissələrin rəhbərliyinə cəlb olundular. Şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığına, döyük ruhunun yüksəldilməsinə diqqət artırıldı, hərbi-vətənpərvərlik işi gücləndirildi. Ordu quruculuğunun ən müxtəlif sahələri ilə bağlı zəruri olan qanunlar qəbul edildi, silahlı qüvvələrin mükəmməl qanunvericilik bazası yaradıldı. Məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin 22 may 1998-ci il Sərəncamına əsasən, 26 iyun Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri Günü elan olundu və her il bu tarix rəsmi dövlət bayramı kimi qeyd edilir.

Azərbaycan Prezidentinin 20 avqust 2001-ci il tarixli Fərmanı ilə Silahlı Qüvvələr üçün kadr hazırlığının təkmilləşdirilməsi məqsədile Müdafiə Nazırlığı sisteminde fəaliyyət göstərən məktəbler Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbi, Azərbaycan Hərbi-Dənizçilik Məktəbi və Azərbaycan Ali Hərbi Təyyarəçilik Məktəbi adlandırıldı. Bu gün müasir Azərbaycan Ordusu ən yüksək standartlara cavab verir. Ümummilli Liderin layiqli davamçısı, Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev Ulu Öndər Heydər Əliyevin ordu quruculuğu siyasetinə sadıq qalaraq, Milli Ordunu regionun ən güclü ordusu səviyyəsinə yüksəldib.

Müasir dövrümüzde ən yeni silah və sursatla, peşəkar zabit kadrları ilə tam təmin olunmuş Milli Ordumuz işgəl olunmuş torpaqlarımızı azad etməyə hazır və qadirdir. Pe-

şəkarlıqla yanaşı, ordunun maddi-texniki bazası da möhkəmlənib. Bu istiqamətdə son illər ərzində böyük işlər görülüb. Azərbaycan iqtisadiyatının yüksəlişi, bütün sahələrdə olduğu kimi, ölkənin hərbi qüdrətinin de artmasında müsbət təsirini göstərib. Stokholm Beynəlxalq Sülh Araşdırmaçıları İnstitutunun hesabatına görə, 2012-ci ildə dünyada hərbi büdcəsini ən çox artırın ölkə Azərbaycan olub. 2018-ci ilin dövlət büdcəsində müdafiə xərcləri üçün 2,739 milyard manat və ya 1,611 milyard ABŞ dollarının ayrırlıb. Azərbaycanın müdafiə məqsədləri xərcələri Ermənistanla müqayisədə təxminen 3 dəfə artıqdır. Son bir neçə il ərzində Azərbaycanda müasir və çox güclü Hərbi-Sənaye Kompleksi yaradılıb. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri bu gün müasir texnika ilə təchiz edilib və bunun nəticəsi olaraq, Vətənin müdafiəsinə daim hazır olan yüksək nizam-intizama malik ordumuz var.

Bu gün torpaqlarının 20 faizi işğaldə olan Azərbaycan üçün ordu quruculuğu, ordunun daha da möhkəmlənməsi zəruridir. Bəli, belə bir şəraitde ordunun güclənməsi üçün bütün lazımi tədbirlər görürlər və peşəkarlıq artır. Azərbaycan Prezidentinin hərbi qulluqçuların aylıq vəzifə maaşlarının artırılması, hərbi qulluqçuların tətil edilməsi, hərbi qulluqçularla ali hərbi rütbələrin artırılması barədə imzaladığı sərəncamlar silahlı qüvvələrin şəxsi heyətini daha qətiyyətli, Vətənin müdafiəsi içinde daha əzmkar və ayıq-sayıq olmağa ruhlandırır. Hərbçilərin sosial məsələlərinin və məsiət problemlərinin həlli həmişə diqqət mərkəzində saxlanılır.

Milletimizin güvəncə yeri, qürur, ləyaqət rəmzi və özüntüəsdiq imkanı olan Azərbaycan Milli Ordusu xalqımızın milli düşüncesində ali və müqəddəs ucalıqda dayanır, dövlətimizin varlıq, mövcudluq və milli kimlik meyarı kimi çıxış edir. Xalqımızın silahlı qüvvələrə olan inamı isə ölkəmizin milli təhlükəsizliyinin təmin olunmasında ordunun şəxsi heyətinə böyük etimad yaradır.

Bu gün Azərbaycanın güclü və

müasir ordusu vardır. Azərbaycan Ordusu qarşında duran bütün vəzifələri həll etməyə qadir olan bir ordudur və heç şübhəsiz ki, belə güce malik nizamı ordu işgal altındakı torpaqlarımızı erməni təcavüzkarlarından təmizləməyə və üçrəngli bayraqımızı Qarabağda dalğalandırmağa qadirdir. Bir mərkəzdən idare edilən, vahid komandanlıq tabe olan, müasir hərb elminin tələblərinə cavab verən Azərbaycan Ordusu Ümummilli Lider Heydər Əliyevin başlığı və Prezident İlham Əliyevin uğurla davam etdiridiyi müdrük siyaset nəticəsində, gündən-günə daha da möhkəmlənir, döyük qabiliyyətini artırır. Dövlətimizin diqqət və qayğısına, xalqın dayağıını daim öz üzərində hiss edən herbçilərimizin isə döyük ruhu bir-bəş artır. Vətən övladları sərhədlerimizin keşiyində ayıq-sayıq dayanırlar. Günün müxtəlif vaxtlarında Ermənistən silahlı qüvvələrinin bölmələri tərəfindən, mütəmadi olaraq, atəşkəs rejimi pozulsada, əsgər və zabitlərimizin ayıq-sayıqlığı nəticəsində düşmən susdurulur, keşfiyyat-təxribat qruplarının qarşısı vaxtında alınır.

Erməni ordusunun texribat xarakterli hücumlarına layiqli cavab verən Azərbaycan Ordusu yüksək hazırlıqlı peşəkar zabit və əsgərlərin xidmətini bir daha dönya ictihadı yaradıqda qarşısında canlandırır. 2016-ci il aprelin 1-dən 2-nə keçən gece-dən başlayaraq, Azərbaycan və Ermənistən silahlı qüvvələrinin Qondarma Dağlıq-Qarabağ Respublikasının hərbi birleşmələri arasında baş vermiş aprel döyüsləri Azərbaycan Ordusunun gücünü göstərmiş oldu. Döyüslər Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin qələbəsi ilə neticələndi və Tərtər rayonunun Talış kəndi ətrafində yüksəkliliklər və Seysulan kəndi, Cəbrayıl rayonunun Ləletəpə yüksəkliyi və Cəcə Mərcanlı, Goranboy rayonunun Güllüstan kəndi, Tərtər rayonunun Qazaxlar kəndi və Tərtər rayonunun Madaqız kəndi istiqamətində yollar düşməndən azad olundu. Bu yaxınlarda isə 26 il işgəl altında olan Naxçıvan Muxtar Respublikasının

Şərur rayonunun Günnüt kəndi və ətrafindəki mühüm strateji əhəmiyyətli yüksəkliliklərin Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun eks-həmələ əməliyyətləri ilə işğaldan azad edilməsi ordumuzun növbəti uğuru oldu. Qızılıqaya və Qaraqaya dağlarında yeni mövgələr əle keçirildi, Dərəleyəz mahalının Arpa kəndində (ermənilər adını dəyişdirək "Areni" qoyular) və Mehridərə vadisində düşmən fəaliyyəti nezərat altına götürüldü. Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun hərbi birleşmələrinin döyüşçüləri çox böyük qəhrəmanlıqla üç gün davam edən əməliyyətlər nəticəsində 11 min hektar ərazini ermənilərdən azad etdi.

Təsadüfi deyil ki, 2017-ci ildə "Global Firepower" təşkilatının yekunlarına əsasən, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri "Dünyanın ən güclü ordusu" reytinqində 58-ci yerdə qərarlaşır. Bu gün Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin quruculuğu prosesi uğurla davam etdirilir və ordumuz daha da inkişaf edir və təkmilləşir. Belə bir güce malik ordu işgal olunmuş ərazilərimizi döyməndən azad etmək və ölkəmizin ərazi bütövlüyü yolu qorumaq gücündədir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, "Bizim ordumuz güclü ordular sırasındadır. Son illər ərzində ordumuzun maddi-texniki təminatı böyük dərəcədə inkişaf edib. Bu gün təminat-təchizat baxımından yüksək səviyyəyə malik olan Azərbaycan Ordusu istenilən vezifəni icra edə bilər. Biz son illər ərzində bir çox ölkələrdən ən müasir texnika, silah-sursat almışık ki, bu texnika və silahlar bu gün bizim ordu potensialımızı gücləndirir".

Bəli, Milli Ordumuz belə bir güce malikdir. Səmada Azərbaycan şahinlərinin şücaətini, sərhədlerimizin keşiyində duran ər oğulların düşmənə vurduğu ağır zərbəni görür, hər bir azərbaycanlının qələbi fərqli döyünlər. Bu, Azərbaycan Ordusunun döyük ruhu, əzmi və qələbə sorağıdır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Qələbə tariximizi Milli Ordumuz yazacaq

Zakir Həsənov: "Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti 100 illik yubileyini ruh yüksəkliyi ilə qeyd edir"

Müdafə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov Azərbaycan Ordusunun yaradılmasının 100 illik yubileyi münasibətlə şəxsi heyəti təbrik edib.

AZERTAC xəbər verir ki, şəxsi heyətə Vətən naminə şərəfli xidmətdə uğurlar arzulayan nazir qeyd edib: "Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2018-ci ili "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli" elan etməsi hərbi qulluqçuların mənəvi-psixoloji hazırlığının, döyüş ruhunun yüksəldilməsinə müsbət təsir göstərdi. Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti 100 illik yubileyini ruh yüksəkliyi, həmcinin qazandığı böyük nailiyetlərə qeyd edir.

Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin uğurla gerçəkləşdirildiyi siyaset digər sahələrlə yanaşı, ordu quruculuğu sahəsində də əldə olunan möhtəşəm uğurlarla Prezident İlham Əliyev tərəfindən müvəffeqiyətə davam etdirilir. Ali Baş Komandanımız qeyd etdiyi kimi, biz güclü ordu yaratmışq. Orduna

muzun maddi-texniki təchizatı və döyüş qabiliyyəti ən yüksək səviyyədə olduğunu döyüş meydanında sübut edə bilmmişik".

Son illərdə Azərbaycan Ordusunun hərbi qüdrətinin artdığını və keçirdiyi uğurlu əməliyyatları qeyd edən nazir bildirib: "2016-ci ilin aprelində Ağdere, Füzuli, Cəbrayıllı istiqamətlərində və cəri ilin mayında Naxçıvanda Azərbaycan Ordusunun həyata keçirdiyi əks-həmle əməliyyatları nəticəsində torpaqlarımızın bir hissəsi düşmən işğalından azad edildi. Artıq həmin torpaqlara Azərbaycan vətəndaşları qayıdıblar. O torpaqlara həyat qayıdıb və bunu Azərbaycan

dövləti, Azərbaycan Ordusu edib.

Keçirilən genişmiqyaslı taktiki təlimlərdə şəxsi heyət öz peşəkarlığını, yüksək döyüş qabiliyyətini nümayiş etdirir, Vətən qarşısında vəzife borcunu şərəf və vicdanla yerine yetirir. Xalq öz ordusuna inanır, gücünə güvenir. Şəhid ailələri, mühəharibə veteranları və əlliilləri, eləcə də hər bir hərbi qulluqçu ölkə rəhbərliyinin diqqət və qayğısı ilə əhatə olunub. İnanıram ki, bu sizin məsliyətinizi daha da artırır".

Bu eñiz gündə şəhidlərimizin xatirəsini hörmət və ehtiramla yad edərək onların valideynlərini, ailələrini, Vətən uğrunda sağlamlıqlarını itirən döyüşçülərimizi, veteranları bayram münasibətlə təbrik edən nazir vurğulayıb: "Əminliklə bildirirəm ki, Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti bundan xalqımızın və dövlətimizin etimadını sonra da şərəfle doğruldacaq, hərbi intizami gücləndirəcək, döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığını yüksəldəcək, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanının rəhbərliyi ilə torpaqlarımızı işğaldan azad etməyə hazır olacaq".

"Gənclər arasında narkomanlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi" mövzusunda konfrans keçirilib

Dünən Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının və Gənclər və idman Nazirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə 26 iyun - narkotik vasitələrin sui-istifadəsi və qanunsuz dövriyyəsi ilə beynəlxalq mübarizə günü ilə əlaqədar "Gənclər arasında narkomanlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi" mövzusunda konfrans keçirilib. Tədbir Azərbaycan Prezidentinin 2013-cü il 24 iyun tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Narkotik vasitələrin, psixotrop madələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizəyə dair 2013-2018-ci illər üçün Dövlət Programı"nın müvafiq bəndinin icrasını təmin etmək məqsədi daşıyıb.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Baş nazirinin müavini, Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının sədri Əli Həsənov, gənclər və idman naziri Azad Rəhimov, YAP Siyasi Şurasının üzvü, "İki sahil" qəzətinin Baş redaktoru, "Narkomanlığa

qarşı mübarizə" mövzusunda gənc jurnalıstlər arasında keçirilmiş ən yaxşı müəllif yazıları müsabiqəsinin münsiflər heyətinin sədri Vüqar Rəhimzadə, Milli Məclisin deputatı Şahin İsmayılov və başqaları çıxış edərək, Azərbaycanda narkomanlığa və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə istiqamətində görülən işlərdən, müsabiqənin əhəmiyyətindən danışıblar. Ölkədə narkomanlığa və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizəyə dövlət səviyyəsində yetirilen diqqət, bu sahədə həyata keçirilən tədbirlər haqqında ətraflı məlumat verilib. Qeyd edilib ki, "Narkomanlığa qarşı mübarizə" mövzusunda jurnalıstlər arasında

keçirilmiş müəllif yazıları müsabiqənin məqsədi KİV-lərdə sağlam həyat tərzinin təbliğ olunması və bununla ictimaiyyətin, xüsusilə, gənclərin məlumatlılığının artırılması, bu istiqamətdə mətbuatda dərc olunan materialların sayının artırılmasının stimullaşdırılması və gənc jurnalıstların yaradıcılıq qabiliyyətlərinin nümayiş olunmasına şərait yaradılmışdır. Sonda "Narkomanlığa qarşı mübarizə" mövzusunda gənc jurnalıstlər arasında keçirilmiş ən yaxşı müəllif yazıları müsabiqəsinin qalibi mukafatlandırılıblar. Mükafatlandırılanlar arasında "Ses" media qrupunun əməkdaşı da var.

GÜLYANƏ

BƏƏ-nin mobil operatorunun qanunsuz fəaliyyət göstərən "Karabakh Telecom" ilə rominq razılaşması ləğv edilib

Azərbaycan Respublikasının Birleşmiş Ərəb Əmirliliklərindəki səfirləri tərəfindən görülmüş tədbirlər nəticəsində bu ölkənin mobil operatoru olan "Etisalat"ın Azərbaycanın Ermənistən tərəfindən işğal olunmuş ərazilərində qanunsuz fəaliyyət göstərən "Karabakh Telecom" ilə rominq razılaşması ləğv edilib. Bu barədə AZERTAC-a Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmet Hacıyev məlumat verib. H.Hacıyev deyib ki, Ermənistən Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqının təlimat və qaydalarına zidd olaraq, onun üçün ayrılmış "+374" Beynəlxalq kodunu Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərinə də şəmil edir və bununla Azərbaycanın radio-telekomunikasiya məkanına, radio tezliklərinə qanunsuz müdaxile edir. Həmcinin Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqı ölkələr üzrə mobil kodlar (MCC) və mobil şəbəkə kodlarının (MNC) ayrılmamasına məsul olduğu halda, "Karabakh Telecom" BTI-nin E.212 sayılı təlimatını pozaraq, "283" ölkə üzrə mobil kodunu və "04" mobil şəbəkə kodunu Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində tətbiq edir. Hazırda Ermənistanda aparılan korrupsiya tərkibli cinayət işlərində "Karabakh Telecom" şirkətinin də adı hallanır. Beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini, Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqının təlimat və qaydalarını, həmcinin korporativ biznes etikası qaydalarını əsas tutaraq, ölkəmizin işğal olunmuş ərazilərində qanunsuz fəaliyyət göstərən "Karabakh Telecom" şirkətinin digər beynəlxalq mobil operatorlarla rominq əməkdaşlığı bundan sonra da dayandırılacaq.

DSX-nin rəisi Elçin Quliyev Ukrayna DSX-nin rəisi Petro Siqikalı qəbul edib

2018-ci ilin iyun ayının 24-də Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi general-polkovnik Elçin Quliyev dəvəti ilə Ukraynanın Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi general-polkovnik Petro Siqikalın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ölkəmizə rəsmi səfər edib.

Nümayəndə heyəti, ilk olaraq, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və görkəmli oftalmoloq, akademik Zərifə xanım Əliyevanın məzarları öünüə əklil və tər Güllər düzərək, onların ruhuna hörmət və ehtiramlarını bildirib, daha sonra Şəhidlər Xiyabanını ziyarət edərək, Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda həlak olanların xatirəsini yad ediblər.

Görüş zamanı ikiterəfli münasibətlərin mövcud vəziyyəti nəzərdən keçirilib və yüksək xətə inkişaf etdiyi, xüsusilə vurğulanıb, gələcək inkişaf perspektivləri, həmə Azərbaycan-Ukrayna arasında beynəlxalq terrorçuluq, qeyri-qanuni migrasiya, narkotiklərin qeyri-leqlə dövriyyəsi, SMBK, BMT, Aİ, FRONTEX, GUAM təşkilatları çərçivəsində əməkdaşlığın davam etdirilməsi kimi məsələlər müzakirə edilib.

Bununla yanaşı, görüşdə Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədindəki əməliyyat şəraiti və mövcud təhdidlər, o cümlədən Ermənistən təcavüzü nəticəsində ölkə ərazisinin 20%-nin və dövlət sərhədinin bir hissəsinin işğal altında qalması, işğal olunmuş ərazilərin transsərhəd cinayətkar fəaliyyətlər üçün istifadə edildiyi, mövcud vəziyyətin sərhəd tehlükəsizliyi üçün əsas təhdid olduğu vurğulanıb, həmçinin DSX-da həyata keçirilən islahatlar, sərhəd-mühabət sisteminin gücləndirilməsi, müasir təlim-tədris sisteminin yaradılması istiqamətində həyata keçirilib, tədbirlər və ələ olunmuş nailiyyətlər barəsində qonaqlara ətraflı məlumat verilib.

Ukrayna nümayəndə heyəti səfər zamanı Dövlət Sərhəd Xidməti Aparatının struktur bölmələri, Sahil Mühafizəsi, DSX Akademiyası, "Sərhədçi" İdmən Olimpiya Mərkəzi, Xüsusi Məktəb və digər bölmələrin fəaliyyəti ilə tanış edilib.

İkitərəfli əməkdaşlığın normativ-hüquqi bazasının inkişaf etdirilməsi məqsədilə nümayəndə heyətlərinin rəhbərliyi tərəfindən "AR Dövlət Sərhəd Xidməti ilə Ukrayna Dövlət Sərhəd Xidməti arasında 2019-2020-ci illər üzrə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi Planı" imzalanıb.

Afət TAHİRQIZİ

26 iyun 2018-ci il

Vüqar Rəhimzadə: "Türk xalqı daha parlaq gələcəyinə səs verdi"

"Ötən gün Türkiye Respublikasının tarixində kifayət qədər mühüm hadisə baş verdi. Qardaş ölkədə keçirilən növbədənəkar prezent və 27-ci çağış parlament seçkilərinə dair səsvermənin nəticələrinə görə Rəcəb Tayyib Ərdoğan yenidən prezent seçildi və onun sədri olduğu Ədalət və İnkişaf Partiyası seçicilərin etimadını qazandı. Beləliklə seçicilər səs çoxluğu ilə prezentliyə namizəd Rəcəb Tayyib Ərdoğana etimad göstərdilər. Bununla da, qardaş türk xalqı öz tarixi seçimini edərək güclü Türkiyənin daha parlaq gələcəyini təmin etdi." Bu fikirləri KİV-ə açıqlamasında Yeni Azərbaycan Partiyası Siyasi Şurasının üzvü, "İki sahil" qəzətinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə bildirib.

Vüqar Rəhimzadə onu da qeyd edib ki, bu gün Türkiyə regionda və dünya miqyasında mühüm əhəmiyyətə malik dövlətdir: "Türkiyə Respublikası kifayət qədər mürəkkəb geosiyasi coğrafiyada yerləşir. Xüsusi olaraq, vurğulamaq lazımdır ki, bu region böyük "güclərin" maraqlarının toqquşduğu ən qaynar nöqtələrdən biridir. Etiraf etmək lazımdır ki, bu qüvvələrə də güclü Türkiyənin varlığı sərf etmir. Onlar hər vasitə ilə qardaş ölkəni münaqişələrin mərkəzinə çəkməyə, dolayısı ilə onu zəiflətməyə çalışırlar. Ancaq unudurlar ki, bu, mümkün deyil. Güclü, qüdrətli Türkiyə hər zaman var olub və olacaq. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərliyi ilə dövlət müstəqilliyini daha da möhkəmləndirəcək, böyük zəfərlər qazanacaq."

"İki sahil" qəzətinin baş redaktoru vurğulayıb ki, Türkiyə sürətlə inkişaf edərək dünya "nəhəngləri" sırasına daxil olmaqdadır: "Bu gün dünyanın böyük dövlətləri-ABŞ və Rusiya Türkiyəni öz strateji tərəfdəşləri hesab edir və onunla hesablaşırlar. Bu ölkələr qəbul etdikləri bir çox qərarlıarda Türkiyənin maraqlarına xüsusi olaraq diqqət yetirirlər. Bu, bir dənə onu göstərir ki, qardaş Türkiyə dünyada sayılınca, söz sahibi olan ölkələrdən biridir. Təbii ki, bu uğurların teməlində güclü iradə, möhkəm birlilik, demokratiya və digər mühüm məqamlar dayanır."

Vüqar Rəhimzadə əlavə edib ki, Rəcəb Tayyib Ərdoğanın növbəti dəfə Prezident seçiliyi Azərbaycan-Türkiyə dostluq və qardaşlığını, strateji münasibətlərini daha da möhkəmləndirəcək, gələcək üçün yeni perspektivlər yaradacaq: "Bu gün Azərbaycan-Türkiyə birliliyi dünyada nümunə göstərilir. Bu birlilik tarixi köklərə, milli, dini birliyə, dostluğa, qardaşlığı əsaslanır. Bu birlilik möhkəm təməllər üzərində qurulub. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin "Bir milər, iki dövlət", türk xalqının Ulu Öndəri Mustafa Kamal Atatürkün "Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri bizim kədərimizdir" dəyərləri kəlamları Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin nə qədər yüksək seviyyədə olduğunu əyani sübutudur."

V.Rəhimzadə onu da bildirib ki, Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev və qardaş Türkiyənin Prezidenti Cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğanın güclü siyasi iradələri, qətiyyətləri sayəsində Azərbaycan-Türkiyə strateji tərəfdəşliyi yüksəlen xətənə inkişaf edəcək: "Bu gün dünənə Azərbaycan və Türkiyənin birgə imza atdıqları qlobal layihələrdən danışır. Dünən enerji tarixində mühüm yer tutan "Əsrin müqaviləsi"nin mehsulu olan Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum əsas ixrac neft və qaz kəmərlerinin tikilib istismara verilməsi, XXI əsrin layihəsi adlandırılaraq "Cənub Qaz Dəhlizi"nin həyata keçirilməsi nəticəsində istifadəyə verilən TANAP, tikintisi davam etdirilən TAP Azərbaycan və Türkiyə birgə səyəleri, qətiyyəti sayəsində reallığa çevrilib. Güclü Türkiyə güclü Azərbaycan, güclü Azərbaycan isə güclü Türkiyə deməkdir. Bizim gücümüz birliyimizdedir."

Rusiya Federal Məclisi Dövlət Dumasının sədri Heydər Əliyev Mərkəzində olub

Əliyev Mərkəzinin həyata keçirdiyi layihələr Azərbaycan tarixinin, dilinin, mədəniyyətinin və digər milli sərvətlərinin beynəlxalq aləmdə populyarlaşdırılmasına və təbliğinə, elmin, təhsilin, mədəniyyətin, sehiyyənin, idmanın, ekologiyadan və iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinin dəstəklənməsinə və inkişafına xidmet göstərir.

Mərkəzdəki Heydər Əliyev Muzeysi qonaqların böyük marağına səbəb olub.

Muzeyin "Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatı", "Dövlətçilik, irs və nailiyyətlər", "Fotolar - da əks olunmuş həyat" bölmələrində Ulu Öndərin həm sovet dövründə, həm də müstəqilliyə illərində fəaliyyət konsepsiyasının müxtəlif aspektləri virtual formada təqdim edilir.

Nümayəndə heyəti Mərkəzin "Azərbaycan inciləri" sərgisi ilə tanış olub. Qeyd edilib ki, Azərbaycanın tarixini və mədəniyyətini əks etdirən bu sərgidə ölkəmizin tükənməz təbii sərvətlərinə, çoxəslik tarixinə, mədəni irlərinə dair nadir eksponatlar nümayiş olunur. Sərgidə qədim sənətlərin, o cümlədən Azərbaycan xalçaçılıq məktəbinin nadir nümunələri yer alıb, mis memulatlar xüsusi maraq doğurur. Azərbaycanın qədim musiqi alətləri orijinal formada - səslə təqdim olunur. Milli geyimlərimiz, qədim sikkələrimizin nümayiş etdirildiyi ekspozisiyada müxtəlif dillərdə müqəddəs kitablar da təqdim olunur.

Qonaqlar, həmçinin Bakıda və regionlardakı tarixi memarlıq abidələrinin maketlərini əks etdirən "Mini Azərbaycan" sərgisine baxıblar.

Nümayəndə heyətinin üzvləri "Heydər Əliyev. Şəxsiyyət, missiya, irs" Rusiya-Azərbaycan tarixi sənədlə sərgisi ilə də tanış oldular. Vyaçeslav Volodin Mərkəzin xatirə kitabına ürek sözlərini yazıb.

Sudeyif İmamverdiyev "Azərbaycanın Qızılı" Qızıl Ordeninə layiq görülüb

Bakida keçirilən Azərbaycan Uroloq və Androloqlarının XII konqresində dünən müxtəlif ölkələrindən mütəxəssisler iştirak ediblər. Tədbirdə uroloji və andrologiya sahəsində son elmi nailiyyətlər, tibbi araşdırımlar təqdim olunub. Konqres AMEA-nın müxbir üzvü, tibb elmləri doktoru, professor, Əməkdar Elm Xadimi Sudeyif İmamverdiyevin 80 illik yubileyinə həsr olunub.

AZERTAC xəber verir ki, konqresi giriş sözü ilə açan Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli Avropa Uroloqlar Assosiasiyasının həqiqi üzvü olan fitri istədəda malik cerrah-həkimin nefrotozun, prostat vəzini xoşxassəli hiperplaziyasının cərrahi müalicəsində, andrologiya sahəsində yeni əməliyyatların tətbiqində qazandığı uğurlardan, görkəmli uroloqun keçdiyi həyat yolundan, tibbin bu sahəsində tətbiq etdiyi yeniliklərdən danışib. Qeyd olunub ki, professor Sudeyif İmamverdiyev 2011-ci ildən Rusiya Təbiət Elmləri Akademiyasının həqiqi üzvüdür, Azərbaycan Andrologiya və Reproduktiv Təbabət Assosiasiyasının fəxri sədri, Uroloqlar Assosiasiyasının rəhbəri, Respublika Ağsaqqallar Şurasının sedr müavinidir. Bildirilib ki, S.İmamverdiyev 56 ildir ki, uroloq-cərrah kimi xalqımızın sağlamlığı keşiyində dayanıb. Yarım əsrən artıqdır ki, həm də elmi-pedaqoji fealiyyətə məşğuldur. Professor Sudeyif İmamverdiyevin rəhbərliyi ilə indiyədək 20 namizədlik, 5 doktorluq dissertasiyası müdafiə edilib. Görkəmli uroloq 13 ixtira və səmərələşdirici təklifin, 4 dərslik, 10 monografiya, 5 metodik və 6 dərs vəsaitinin müəllifidir. Ölkəmizdə uro-onkologiyada yeni istiqamət olan limfoqrafiya müayinəsinin ilk dəfə aparılması onun adı ilə bağlıdır. Professor ötən əsrin 70-ci illərindən başlayaraq böyrəklerin mərcanvari və çoxlu daşları olan xəstəliklərin müalicəsində, habelə uro-ginekologiya sahəsində tətbiq olunan bir sıra təklif və yeni müalicə metodlarının müəllifi kimi də tanınır.

Bakı şəhər Şəhiyyə İdarəsinin rəisi Elmira Əliyeva, Türk Uroloji Dərnəyinin sedri, professor Alteş Kadioğlu, 1 nömrəli Respublika Klinik Xəstəxanasının baş həkimi Telman İabdov və başqaları çıxış edərək həkim-cərrah təbrik ediblər. Tanınmış cərrah-uroloq Türk Uroloji Dərnəyinə fəxri üzv qəbul olunub.

Tədbirdə çıxış edən "Azərbaycanım" beynəlxalq jurnalının baş redaktoru Emil Nəsirli yubiliyari təbrik edib, jurnalın Redaksiya Şurasının qərarı ilə Azərbaycanda elm, təhsil, sehiyyə sahələrinin inkişafına mühüm töhfələr teşkil edən əsərlərə, fundamental və tətbiqi elmi araşdırımlara, sehiyyə elminə verdiyi dəyərli töhfələrə və dövlətçiliyin inkişafında müstəsnə xidmətlərinə görə Sudeyif Beşir oğlu İmamverdiyevə "Azərbaycanım" beynəlxalq jurnalının təsis etdiyi "Azərbaycanın Qızılı" Qızıl Ordenini təqdim edib.

Professor Sudeyif İmamverdiyev əmeyinə verilən yüksək qiymətə görə ölkə rəhbərliyinə, onun zəhmətini yüksək qiymətləndirən həmkarlarına, "Azərbaycanım" beynəlxalq jurnalının kollektivinə və konqres iştirakçılarına təşəkkürünə bildirib. Sonra görkəmli uroloqun həyat yolundan bəhs edən "İnsanlığın sağlamlığında duran ömür" filmi nümayiş olunub. Konqresdə iştirak edən elm adamları, xarici ölkələri təmsil edən ziyalılar və başqaları ayrı-ayrı uroloji problemlər, onların sağaldılması yolları, cərrahi əməliyyatlarda tətbiq edilən ən müasir üsullar barədə məruzələrlə çıxış ediblər.

Bəhruz Quliyev: "Türk xalqı Ərdoğan siyasetinin uğurlu davamına səs verdi"

Rəcəb Tayyib Ərdoğanın və partiyasının qələbəsi Türkiyənin istər regionda, istərsə də beynəlxalq aləmdə apardığı çoxşaxəli və uğurlu siyasetin davam etdiriləcəyindən xəber verir. Bunu Trend-ə siyasi ekspert Bəhruz Quliyev ötən gün qardaş ölkədə keçirilən seçkilərin nəticələrinə münasibet bildirərək deyib. Ekspertin sözlərinə görə, R.T.Ərdoğanın və Ədalət və İnkişaf Partiyasının (AKP) qələbəsi əslində gözənlənə idi və bu, ilk növbədə, Türk xalqının seçim iradəsinin məntiqi nəticəsi kimi qiymətləndirile bilər:

"Ona görə də seçkilərin real nəticələrini kifayət qədər təbii qarşılıqla lazımdır. Artıq qardaş ölkənin bütün bölgelərində əldə edilən qələbə milyonlarla insan tərəfindən qeyd olunmalıdır. Türk xalqı ölkənin dövlətçilik maraqlarının möhkəmləndirməsinə, bunun davamlı olmasına səs verdi. Çünkü Rəcəb Tayyib Ərdoğan tərəfindən illər önce başladılmış ələ qlobal işlər var ki, onların hər birində nəticə almaq lazımdır. Seçkilərin nəhəng qismi bunu anlaysıv və dərk edirdi, ona görə də bu seçkilərdə qətiyyətini ortaya qoyaraq səsini AKP-yə və Ərdoğana verdi". Türk xalqı ilə Azərbaycan arasında münasibətlərə də toxunan B.Quliyev bildirib ki, bu münasibətlər hər zaman yüksək seviyyədə olub: "Əlbəttə ki, Ərdoğanın qələbəsi mövcud münasibətlərin inkişafına, tərəqqisinə və daha yüksək seviyyəyə qədər təkmilləşməsinə münbət zəmin yaradır. Çünkü istə iqtisadi, istə hərbi, istə təhlükəsizlik, istərsə də digər faktorlar baxımlıdan iki qardaş dövlətin münasibətləri hər zaman isti olub. Hətta deyərdim ki, müxtəlif layihələr kontekstində yanaşsaq, Türkəni Azərbaycansız, Azərbaycanı isə Türkəyəsiz təsəvvür etmək mümkün deyil. Bu münasibətlər digər bir çox dövlətlərə nümunə ola bilər. Ümumiyyətlə, Türk xalqı dövləti bu seçkilərdən sonra istə daxili, istərsə də xarici siyasetində qlobal miqyasda siyasi-iqtisadi proseslərə təsir etmək imkanını daşıdır. Söz yox ki, qardaş ölkənin uğurları Azərbaycandan da təsirsiz ötüşməyəcək. Belə ki, regionda bir-biri tamamlayan müştərək siyasetdə əldə edilən hər bir nailiyyət iki qardaş dövlət üçün səmərələr verməkdə davam edəcək. Bu baxımdan Türk xalqı seçkilərin nəticələri və hakim partiyanın, eləcə də Rəcəb Tayyib Ərdoğanın qələbəsi yaxın gələcəkdə daha böyük uğurların əldə edilməsinə açılan yeni, mütərəqqi bir yoldur".

"The Jerusalem Post": Transanadolun qaz kəməri (TANAP) Azərbaycanın qaz ehtiyatlarını Avropaya nəql edəcək

2018-ci il iyunun 12-də
Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Əskişəhər şəhərində Transanadolun qaz kəməri (TANAP) layihəsinin açılış mərasimində iştirak ediblər. Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rol oynayaq bu layihənin açılış mərasimində Serbiya Prezidenti Aleksandr Vuçiç, Ukrayna Prezidenti Pyotr Poroşenko, Şimali Kipr Türk Respublikasının Prezidenti Mustafa Akıncı, tərəfdəş ölkələrin dövlət başçıları, nazirlər, energetika şirkətlərinin rəhbərləri, digər yüksək vəzifəli məmurlar da iştirak ediblər.

AZORTAC xəbər verir ki, beynəlxalq münasibətlər üzrə tanılmış israilli ekspert Arie Gutun İsraildə çıxan nüfuzlu ingilisdilli "The Jerusalem Post" qəzetində dərc olunmuş "Transanadolun qaz kəməri (TANAP) Azərbaycanın qaz ehtiyatlarını Avropaya nəql edəcək" sərləvhəli məqaləsi bu barədədir <https://www.jpost.com/Blogs/News-from-Arye-Gut/Trans-Anatolian-gas-pipeline-TANAP-will-bring-Azerbaijan-gas-resources-to-Europe-560036>.

Məqalə müəllifinin sözlərinə görə, Türkiye və Azərbaycan TANAP layihəsi çərçivəsində enerji sektorunda əvvəlki layihələrin uğurlarını daha da genişləndirəcəklər. Arie Gut yazırdı: "TANAP layihəsi dünya enerji bazarlarında qardaş Türkiye və Azərbaycanın yerini müəyyən edəcək. Bu layihə Avropanın və Türkiyənin təbii qaza tələbatını təmin etmək üçün, həbələ qaz məhsullarının müxtəlif çeşidini təmin etmək üçün nəzərdə tutulur.

Bu layihə Türkiye ilə Azərbaycan arasında six dostluğun nəticəsidir. Transit ölkələr də mühüm rol oynayıblar. Bu layihə sayesinde ilk dəfə olaraq Azərbaycan qazı Avropaya çatdırılacaq. Prezident Ərdoğan daha sonra əlavə edib ki, Türkiye, Azərbaycan və Gürcüstən arasında six əməkdaşlıq bundan əvvəl Bakı-Tbilisi-Ceyhan strateji neft kəmərinin çəkilişinə gətirib çıxarıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev deyib: "TANAP tarixi layihədir. Bu gün biz XXI əsrin enerji tarixini birlikdə yazırıq. Bu tarix işbirliyi tarixidir, bu tarix sabitlik tarixidir. Enerji layihələrimiz bölgəmizə sabitlik getirir. Bu layihələrdə iştirak edən bütün ölkələr, bütün şirkətlər fayda görür, xalqlar fayda görür. TANAP kimi neheng layihənin həyata keçirilməsi Türkiye-Azərbaycan liderlərinin birgə güclü siyasi iradesi nəticəsində mümkün olmuşdur.

Bu, birgə həyata keçirdiyimiz birinci layihə deyil. Biz bundan əvvəl - 2006-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin açılışını qeyd etdik. 2007-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərinin açılışını qeyd etdik. Keçən il Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun açılışını birlikdə etdik. Bütün bu açılış mərasimlərində əziz qardaş Rəcəb Tayyib Ərdoğanla birlikdə iştirak etmişik. Bu gün bu tarixi gündə də biz birlikdəyik. Bu, onu göstərir ki, bizim təşəbbüsümüzə irei sürülen istənilən layihə həyatda öz əksini tapır. Çünkü bunun arxasında düşünülmüş siyaset, güclü iradə və bizim qardaşlığımız dayanır.

Qut vurgulayır ki, TANAP layihəsi

ARYE GUT
ЭКСПЕРТ В ОБЛАСТИ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ

həm enerji təhlükəsizliyinin təmin ediləməsi, həm də boru kəmərinin keçdiyi ölkələrdə maddi rifahın yaxşılaşdırılması üçün vacibdir. İsraili ekspert yazır: "Bu layihə Amerika Birləşmiş Ştatlarının və Avropanın dəstəyi sayesində regionda sülh və sabitlik işinə böyük töhfə verəcək. TANAP Cənub Qaz Dəhlizinin (SGC) mərkəzi və on uzun hissəsidir. SGC-nin əsas məqsədi Azərbaycanın neheng Şahdəniz yatağını Cənubi Qafqaz boru kəməri (SCP), TANAP və Transadriatik boru kəməri (TAP) vasitəsilə Avropana ilə əlaqələndirməkdir. SCP Gürcüstan vasitəsilə Azərbaycandan Türkiyəyə keçir. TAP Yunanistanda başlanır, sonra Albaniya və Adriatik denizindən İtaliyaya çatır. 8,5 milyard dollar sərməye qoyulmuş TANAP hər il Azərbaycandan Türkiyəyə 6 milyard kubmetr, Avropana ise 10 milyard kubmetr qaz nəql edəcək. Gözlənildiyinə görə, layihənin Avropana hissəsi artıq 2020-ci ildə fəaliyyətə başlayacaq".

Məqalə müəllifi qeyd edir ki, hazırda TANAP layihəsinin dörd tərəfdası var.

TANAP-in səhmlərinin 58 faizi Cənub Qaz Dəhlizine (SGC), 30 faizi Türkiyənin BOTAŞ neft-boru korporasiyasına,

12 faizi isə BP-ye məxsusdur. Bu yaxınlarda SGC səhmlərinin yeddi faizi Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) Türkiye filialına verilib.

Arie Gut İsraildə çıxan nüfuzlu ingilisdilli "The Jerusalem Post" qəzetində dərc olunmuş məqaləsində yazır: "Bu programın həyata keçirilməsi Avropanın ittihaqının enerji təhlükəsizliyinin artırılması və "Qazprom" məhsullarından asılılığın azaldılması siyasetinin tərkib hissəsidir, layihə özü isə daha böyük ambişiyalı Nabucco qaz kəməri layihəsindən ayrılib. TANAP kəməri Yunanistandan Albaniyaya, daha sonra sultu marşrutla İtaliyaya çatdırılmaq üçün 878 kilometrlik Trans Adriatic Pipeline (TAP) kəmərinə qoşulduğdu bu boru kəmərləri üçlüyü TurkStream çəngelini təşkil edəcək. 2019-cu ilin sonunda TurkStream qazı Qara Dəniz marşrutları vasitəsilə Türkiyəyə və Bolqarıstanaya çatdırılacaq. Məqsəd Varnadakı Bolqarıstan qaz qovşağına daxil olan TurkStream qazını Cənubi və Mərkəzi Avropa bazarlarına çatdırmaqdır.

Qut fikrincə, Azərbaycan Cənubi Qafqaz regionunda əməkdaşlığın mütərəqqi ikitərəfli formatlarının təşəbbüsçüsü və ya yaradıcısı kimi çıxış edən yeganə ölkədir. Azərbaycan ikitərəfli əməkdaşlıq əsasında üçtərəfli və hətta dörtərəfli formatlar üçün yol açıb.

Arie Gut vurgulayır: "Azərbaycan

çox əlverişli, lakin geosiyasi baxımdan mürekkeb və qeyri-sabit regionda yerləşir. Azərbaycan xarici ölkələrlə etimada əsaslanan konstruktiv münasibətlər qurub və inkişaf etdirib. Bu gün Azərbaycan beynəlxalq aləmdə mühüm yer tutur, Cənubi Qafqaz regionunun geosiyası və geoiqtisadi lideri kimi öz mövqeyini sax-

layır və möhkəmləndirir. Təsadüfi deyil ki, Cənubi Qafqaz regionunun ümumi daxili məhsulunun 80 faizi Azərbaycanın payına düşür. Azərbaycanın tarazlaşdırılmış, praqmatik və uğurlu çoxvəktorlu xarici siyaseti onu göstərir ki, bu ölkə dünyada birliliyinin mühüm, ciddi və güvenilə bilən tərəfdası kimi öz mövqeyini təsdiqləməyə və möhkəmlətməyə nail olub. Azərbaycan həm öz ərazi-sinə, həm əhalisinin sayına, həm də iqtisadiyyatının həcmine görə Cənubi Qafqazda ən iri və ən çox inkişaf etmiş dövlətdir".

Qut yazır ki, TANAP qaz kəmərinin ilkin buraxılıqlı qabiliyyəti ilde 16 milyard kubmetrə bərabər olacaq. Ekspert vurgulayır: "Aydındır ki, "böyük neft" dövründən sonra "böyük qaz" dövrünün başlığı Azərbaycan üçün bu xoş xəber ölkəyə investisiyalar, sanballı gelirlər axını və onun siyasi maraqlarını və edir. Bu mənada ambisiyalı layihə bu gün artıq reallığa çevrilir".

ABŞ dövlət katibinin köməkçisinin müavini Sandra Oudkirk Ankarada jurnalistlərə bildirib ki, Transanadolun qaz kəməri (TANAP) Avropanın və Türkiyənin enerji təhlükəsizliyinə şərait yaradacaq. Anadolu agentliyi Oudkirkin bu söz-lərini sitat gətirir: "ABŞ TANAP layihəsinə sərməye qoymayıb və bu layihədən kommersiya səməresi almayaçaq, lakin Vashington bu layihəni dəstəkləyir, çünki TANAP enerji təchizatının şaxələndirməsinə və enerji təhlükəsizliyinə şərait yaradacaq".

Arie Gut fikrincə, eyni səbəblər üzündən bu layihə Ermənistən üçün sadəcə pis xəber olmayıb, dəhşətli yenilikdir. Ermənistən növbəti dəfə yeni regional superlayihəyə integrasiya etmək şansını əldən verib.

Beynəlxalq münasibətlər üzrə tanmış israilli ekspert Arie Gut İsraildə çıxan nüfuzlu ingilisdilli "The Jerusalem Post" qəzetində dərc olunmuş məqaləsinin sonunda yazır: "Artıq neçə ildir ki, bu regionda iqtisadi və geo-iqtisadi ab-hava Ermənistən tərəfindən deyil, Azərbaycan tərəfindən müəyyən edilir. Azərbaycan açıq şəkildə bəyan edir ki, rəsmi Yerevan Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ regionunu və ona bitişik yeddi rayonunu işğaldan azad etməyince Ermənistən geosiyasi təcrid vəziyyətində saxlanması davam edəcək. Ermənistən işğal etdiyi ərazilərdə bir milyondan çox azərbaycanlı qarşılıqlı etnik təmizləmə siyasetini həyata keçirib, 1992-ci ilin fevral ayında Azərbaycanın Xocalı şəhərində dəhşətli həbəl cinayətlər və insanlı əleyhinə cinayətlər tərodib.

BMT-nin Təhlükəsizlik Şurası 1993-cü ildə 822, 853, 874 və 884 nömrəli dörd qətnamə qəbul edərək Azərbaycan ərazilərinin işğalını pisleyib, Azərbaycanın suverenliyinə və ərazi bütövlüyüne, onun beynəlxalq hüquqda tanılmış sərhədlerinin toxunulmazlığını hörmət bəslədiyi təsdiq edib. BMT Təhlükəsizlik Şurası həmin qətnamələrdə Dağlıq Qarabağ regionunun Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olduğunu təsdiqləyərək erməni qoşunlarının Azərbaycanın işğal edilmiş bütün ərazilərindən dərhal, tamamilə və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edib. Digər beynəlxalq təşkilatlar da bu məsələdə oxşar mövqe tutublar. Beynəlxalq birlik Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini principial mənada dəstəkləyir və buna hörmət bəsləyir".

Hikmət Babaoğlu: "Türkiyə xalqı ən doğru qərarı qəbul etdi"

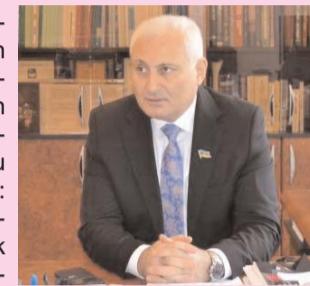
"**T**ürkiyə Cumhuriyyəti 24 iyun seçkilərlə ən yeni siyasi tarixinin mühüm bir mərhələsinə qədəm qoydu". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputati, "Yeni Azərbaycan" qəzetiñin baş redaktoru Hikmət Babaoğlu deyib.

Millet vəkili bildirib ki, bu mərhələdən sonra başlayan siyasi era qardaş ölkənin önuməzdəki yüzillikdə yerini və rolunu müəyyən edəcək: "Mən bu seçkini önuməzdəki yüz illik kontekstində təsadüfən qiymətləndirmirəm. Hazırda beynəlxalq münasibətlər tarixinin çox mürekkeb bir dövrünə yaşamqdayıq və Türkiyənin yerləşdiyi geostrateji rayon da daxil olmaqla bütövlükdə Yaxın Şərqi və Şimali Afrika təhlükəsizlik baxımından ən çox təhdidlərə məruz qalan bir siyasi coğrafiyadır. Bu təhdidlərin mənbəyi bir sıra imperialist mərkəzlərdir. Onlar həmin siyasi coğrafiya üzərində siyasi və demografik mühəndislik edərək yeni hibrid mühabibələr vasitəsilə öz maraqlarına xidmət edəcək yeni nizam yaradırlar".

H.Babaoğlu deyib ki, belə kiritik mərhələdə Türkiyənin regionun ən güclü aktoru kimi davranışları həm öz siyasi gələcəyi, həm də bütövlükdə regionun gələcəyi üçün olduqca vacib idi: "Qıcasası ya türk xalqı doğru qərar qəbul edərək dövlətcilik və regionda söz sahibi ola bilme problemini həll edəcək, ya da müsəlman Şərqiñin digər dövlətlərinin tələyi ni yaşıamağa məhkum ediləcədi. Düşünürəm ki, Türkiyə xalqı bu siyasi reallığı obyektiv qiymətləndirməyi bacarmaqla ən doğru qərarı qəbul etdi. Cümhur İttifaqının qəlebəsi Türkiyənin gələcək inkişafı və sabitliyi baxımından olduqca mühüm bir hadisədir. Qəlebənin təmin olunmasına isə heç şübhəsiz ki, təcrübəli dövlət adımı, ciddi siyasi iradə nümayiş etdirməyi bacaran, Türkiyənin milli maraqları baxımından mühüm qərarlar qəbul edən Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderlik keyfiyyəti ehəmiyyətli rol oynayır. Ədalət naminə qeyd etmek lazımdır ki, bu prosesdə Milliyyətçi Hərəkat partiyasının da başından beri principial mövqe ortaya qoyması, əslinde bu ittifaqın gələcəyini və bütövlükdə qardaş ölkənin uğurlu siyasi gələcəyini müəyyən etdi".

Millet vəkilinin sözlərinə görə, başqa bir məsələdən ibarətdir ki, Türkiye bu seqkilərdən sonra yeni idarəetmə əsuluna keçəcək və Prezident əsul idarəsile idarə ediləcək: "Həm tarixi reallığı, həm də bu günki siyasi prosesləri nəzəre alsaq deyə bilərik ki, bu mürəkkəb mərhələdə yeni idarə əsulunun tətbiqi həm milli mentalitetimiz, həm də siyasi məqsədlərə çatmaq baxımından ən doğru olandır. Türkiyə kimi mürəkkəb bir coğrafiyada yerləşən, olduqca mürekkeb demografik və ideoloji daxili mikrostruktur malik olan bir ölkənin vahid bir mərkəzdən idarə olunması sosial sıfariş kimi ortaya çıxmışdı və Türkiyə xalqı öz sıfarişini demokratik seqkilər vasitəsilə təmin etdi".

Seqkilərdən sonra Türkiye-Azərbaycan münasibətlərinin perspektivlərinə gəldikdə isə Hikmət Babaoğlu qeyd edib ki, bu perspektivlər həmişə yüksək səviyyədə olub və bundan sonra daha da yüksələn xəttle inkişaf edəcək: "Həm iki ölkə xalqının siyasi sıfarişi həm də qardaş ölkələrin liderlərinin dostluq və qardaşlıq münasibətləri, daim xalqlarımızın mənəfəyi baxımından çıxış etmələri və bu maraqları uzalaşdırma bacarıqları Türkiyə-Azərbaycan münasibətlərinin strateji mütəffiqliq səviyyəsinə qaldırıb". Millet vəkilinin fikrincə, Azərbaycan həmişə ən çətin məqamlarda Türkiyəni və onun dəstəyini yanında hiss edib: "Təsadüfi deyil ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev TANAP layihəsinin açılışında çıxış edərək bir daha bildirdi ki, Türkiyənin gücü bizim gücümüzdür. 24 yun seqkilərdən sonra Türkiye bir az daha gücləndi. Deməli həm də Azərbaycan gücləndi. Mən qəbul etdikləri müdrik qərar münasibətə Tərkiyə xalqını, Türkiyədəki dostları və bütövlükdə Cümhur İttifaqını təbrik edirəm".

QÜDRƏTLİ ORDU, GÜCLÜ DÖVLƏT!

Prezident İlham Əliyev: “Bu gün Azərbaycan həm özünü böyük dərəcədə silah-sursatlarla təmin edir, eyni zamanda, xarici ölkələrə də ixrac edir”

Sərəfdeyil ki, müstəqil və müəsir Azərbaycan Silahlı Qüvvələri dövlətimizin qüdrətinin nümunəsi, xalqın qurur mənbəyidir. Ali Baş Komandan, Cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə şanlı Silahlı Qüvvələrimizin modernləşdirilməsi, müasirləşdirilməsi, eləcə də, maddi-texniki bazasının ən müasir standartlar səviyyəsinə çatdırılması sahəsində kifayət qədər əhəmiyyətli işlər reallaşdırılır. Bununla yanaşı, ordumuz yeni texniki imkanlar əldə etməkla həm də müasir, dünyada təcrübədən çıxmış mühabibə və döyüş taktikalarını da mənimşəyir. Məhz bunun nəticəsidir ki, Azərbaycan Cənubi Qafqaz regionunda ən güclü orduya malik ölkə statusunu daşıyır. Bu amil regionla yanaşı, dünyada da qəbul edilən danılmaz tandemidir. Respublikamız Silahlı Qüvvələrin istər yüksək mənəvi-psixoloji hazırlığı, döyüş ruhu, nizam-intizamı, istərsə də maddi-texniki təminatı baxımından nümunəvi dövlət olaraq qəbul edilir. İşgal edilmiş ərazilərimizi qısa zaman ərzində tam azad etmək gücündə olan ordumuzun qüdrəti təcavüzkar Ermənistanın özündə də açıq etiraf olunmaqdadır.

Əbəs deyil ki, ölkəmizdə hazırlanın və digər dövlətlərdən əməkdaşlıq sayəsində alınan yüksək dağlıcı gücü, dəqiqiliyə malik döyüş vasitələri və sursatları qoşunlarımızın düşmən üzərində üstünlüyünü tam təmin edir

Azərbaycanda ordu quruculuğu ilə yanaşı, müdafiə sənayesinin inkişafı da diqqət mərkəzindədir. Bu gün ölkəmizdə 30-a yaxın hərbi zavod fəaliyyət göstərir və Silahlı Qüvvələrimizin tələbatı əhəmiyyətli dərəcədə istehsal edilən hərbi məhsullarla təmin olunur. Bele ki, dünyadan inkişaf etmiş aparıcı şirkətlərindən alınan ən müasir texnologiya və avadanlıqlarla təchiz olunan 60-dan çox istehsal sahəsi yaradılıb. Dezmək olar ki, bu gün Azərbaycan bu istiqamət üzrə də dünya miqyasında öz layiqli yərini tutub. Azərbaycanın hərbi sənaye kompleksinin real istehsal gücü ordunu silah-sursat, hərbi texnika və digər vasitələrlə təmin etmək yanaşı, xarici bazarlara da məhsul ixrac etməsinə şərait yaradıb. Beleliklə, hərbi sənayemizin inkişafı ordumuzun silah arsenalının yerli istehsal olan müasir silahlarla və digər hərbi təyinatlı məhsullarla gücləndirilməsinə və təkmilləşdirilməsinə zəmin yaradır. Əbəs deyil ki, ölkəmizdə ha-

zırlanan və digər dövlətlərdən əməkdaşlıq sayəsində alınan yüksək dağlıcı gücü, dəqiqiliyə malik döyüş vasitələri və sursatları qoşunlarımızın düşmən üzərində üstünlüyünü tam təmin edir. Onu da qeyd etmək yeri-ne düşərdi ki, Azərbaycanda Silahlı Qüvvələrin modernləşdirilməsi ilə yanaşı, həm də son illərdə yerli istehsal hesabına hərbi birləşmələrin müxtəlif hərbi ləvazimatlara və döyüş sursatlarına olan ehtiyacını ödəməsi ölkəmizin Ermənistan qarşısında gücünü daha da artırır.

Bütün bunlarla yanaşı, Azərbaycan beynəlxalq təşkilatlarla, xarici dövlətlərlə hərbi sahədə ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlıq edir. Ötən illərin rəqəmlərinə müraciət etsem, biz bu reallığı bir dənər görə bilərik. Bele ki, 2016-cı ildə 7 ölkə ilə analoji müqavilə sənədləri imzalanıb. 2017-ci ildə də bu faktor davam etdirilib. Hazırkıda isə 21 ölkə ilə müqavilə sənədlərinin imzalanması müzakirə edilir. Türkiye, ABŞ, Almaniya, Böyük Britaniya, İtaliya, Pakistan, Çin, Rusiya, Ukrayna, Belarus, Moldova, Polşa, Rumınıya, Bolqarıstan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Latviya, Litva, Estoniya, Gürcüstan, Özbəkistan, Tacikistan, İordaniya, Bəhreyn, Fransa, Çexiya, Sloveniya, Serbiya, Koreya Respublikası və s. ilə ikitərəfli əsasda hərbi əməkdaşlıq həyata keçirilir. Azərbaycan dünyadan 34 ölkəsi ilə hərbi əlaqələrin normativ-hüquqi bazasını təşkil edən

saziş və memorandumlar imzalayıb.

**Hərbi tərəfdəşlarının sayını gündən-günə artırın
Azərbaycan həm də istənilən ölkədən ən müasir hərbi texnika, silah-sursat alaraq öz müdafiə gücünü artırır**

Qardaş Türkiye ilə Azərbaycan arasındakı strateji və hərbi əməkdaşlıq da tam sürtələ davam etdirilməkdədir. Ötən il Prezident İlham Əliyevlə Türkiye Prezidenti Recep Tayyib Erdoğan arasında keçirilən görüşlərdə bu kimi məsələlər davamlı olaraq gündəmə getirilir. Türkiye-Azərbaycan dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin uğurla inkişaf etdiyini vurğulayan dövlət başçıları siyasi, iqtisadi və digər sahələrdə əlaqələrin yüksək səviyyədə olduğunu dəfələrlə vurğulayıblar. Bu, bele nəticəyə gəlməye zəmin yaradır ki, Azərbaycan və Türkiye prezidentləri iki qardaş ölkənin hərbi sahədə əməkdaşlığını daha da genişləndirməsini və möhkəmləndirməsini vacib he-sab ediblər.

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqışesinin həlli ilə bağlı məsələlərin də müzakirə olunduğu görüşlərdə Prezident İlham Əliyev təmas xəttində Ermənistanın təxribatları və hərbi cinayətləri barədə

Türkiyə Prezidentinə etraflı məlumat verib. Prezident Rəcəb Tayyib Erdoğan Türkiyənin həmişə olduğu kimi, münaqışının beynəlxalq hüquq normaları, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü prinsipləri əsasında həllinə dəstək verdiyini vurğulayıb. Dövlət başçıları vurğulayıblar ki, Türkiye və Azərbaycan bütün məsələlərlə bağlı bir-birinin yanında dirlər.

Hərbi tərəfdəşlarının sayını gündən-günə artırın Azərbaycan həm də istənilən ölkədən ən müasir hərbi texnika, silah-sursat alaraq, öz müdafiə gücünü artırır. Hərbi xərclərin artması ordumuzun zirehli texnikasının, aviasiya vasitələrinin və digər hərbi təyinatlı məhsulların daim yenilənməsinə və təkmilləşdirilməsinə şərait yaradıb. Elmin son nailiyyətləri nəzərə alınmaqla və yeni texnoloji elementlərin tətbiqi ilə dünyadan aparıcı silah istehsalçıları tərəfindən hazırlanın yüksək dəqiqiliyə və dağlıcı qüvvəyə malik döyüş texnikasının, silah-sursatın və digər hərbi vasitələrin Silahlı Qüvvələrimizin təchizatına daxil edilməsi davam edir.

Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası arasındaki hökumətlərarası razılaşmaya əsasən və uğurla inkişaf edən hərbi-texniki əməkdaşlıq çərçivəsində ölkəmizə ən yeni hərbi texnikanın planaşınan çatdırılması isə bunun əyani sübutudur.

QÜDRƏTLİ ORDU, GÜCLÜ DÖVLƏT!

Prezident İlham Əliyev: “Bu gün Azərbaycan həm özünü böyük dərəcədə silah-sursatlarla təmin edir, eyni zamanda, xarici ölkələrə də ixrac edir”

Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin arsenalındakı ən müasir, dağıdıcı qüvvəyə malik döyüş texnikası Ermənistanın istənilən təhdidinin qarşısını almağa, onu məhv edərək, ərazi bütövlüyüümüzü bərpa etməyə qadirdir.

Ötən il və cari ildə Rusiyadan Bakı limanına gətirilən çoxlu sayıda müasir döyüş texnikası, silah, sursat, artilleriya və raket sistemləri üçün məmmilər, raketlər və digər hərbi-texniki əmlak cəbhəboyu zonaya gəndərilir. Bu silahlar düşmənin zirehli texniki, mühəndis-istehkam qurğuları, kiçiksərətli hava hədəfləri, canlı qüvvəsi və digər hərbi obyektlərinin vurulması üzrə Silahlı Qüvvələrimizin ön xətt bölmələrinin döyüş və manevr imkanlarını artıracaq. Azərbay-

can Silahlı Qüvvələrinin arsenalındakı ən müasir, dağıdıcı qüvvəyə malik döyüş texnikası Ermənistanın istənilən təhdidinin qarşısını almağa, onu məhv edərək, ərazi bütövlüyüümüzü bərpa etməyə qadirdir. Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumatata görə, Rusiya hərbi texnikasının və silahlarının Azərbaycana gətirilməsi davam edəcək.

Prezident İlham Əliyev zaman-zaman bu məsələyə toxunaraq, vurğulayır ki, Azərbaycan dövləti, həmişə olduğu kimi, Silahlı Qüvvələrinin hərbi potensialının gücləndirilməsinə böyük diqqət göstərib və göstərməkdə davam edəcək: “Yeni silahlar, ən müasir texnika alınır. Özü də biz texnikanı, silahları, ən müasir avadanlığı müxtəlif ölkələrdən alıraq və onların bir hissəsi artıq gelir, bir hissəsi isə gələcəkdir. Bu, bizim hərbi potensialımızı daha da artıracaq. Bu günün özündə biz işğal edilmiş torpaqlarda istənilən hədəfi mehv edə bilərik. Amma biz öz hərbi potensialımızı daha da gücləndirməliyik. Buna ehtiyac var və buna bizim imkanlarımız çatır. Yoxsul Ermənistandan fərqli olaraq, biz bütün hərbi texnikanı öz

hesabımıza alıraq və Azərbaycanda da bu texnikanı istehsal edirik. Azərbaycanda iki yeni hərbi zavod fealiyyətə başlamışdır. Bu gün Azərbaycan həm özünü böyük dərəcədə silah-sursatlarla təmin edir, eyni zamanda, xarici ölkələrə də ixrac edir”.

Yaşasın qüdrətli və şanlı Azərbaycan Ordusu!

Bu il Azəryayan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının 100-cü ildönümü qeyd olun-

maqla yanaşı, Azərbaycan Ordusunun da bayramıdır. 100 illik tarixə malik olan bir ordunun müasir və müstəqil Azərbaycan dövlətinin təməlini qoruyub-mühafizə etməsi hər bir azərbaycanlı iftişar hissi oyadır. Şanlı ordumuz isə öz qələbə və zəfərləri ilə bunu təsdiq edir. 2016-cı ilin aprel zəfəri və 2018-ci ilin may ayında Naxçıvanda düşmən tapdağından azad edilmiş 11 min hektar ərazilərimiz növbəti qəlebələrə - Şuşaya, Xankəndinə aparan zəfər yolumuzdur.

Eyni zamanda, bütün bunlar, bir daha təsdiq edir ki, Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyev Cənablarının yüksək diqqət və qayğısı nəticəsində döyüş qabiliyyəti, mənəvi-psixoloji hazırlığı yüksələn, təminat və təchizatı xeyli təkmilləşən Azərbaycan Ordusu dövlətin və xalqın etimadını doğruldaraq, qarşıda duran ən əsas vəzifəni - torpaqlarımızı düşməndən azad etməyə və ərazi bütövlüyüümüzü təmin etməyə qadır. Yaşasın qüdrətli və şanlı Azərbaycan Ordusu!

**Nəriman ƏLİYEV,
Milli Məclisin deputati**

“Tezliklə Azərbaycan Ordusu qələbə paradını Xankəndidə keçirəcəkdir”

İyunun 26-da Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaranmasının 100 illiyidir. Bu münasibətle “Azadlıq” meydanında tətənəli şəkildə hərbi parad keçiriləcək. Söhbət etdiyimiz məsahiblərimiz bu gün Azərbaycanın güclü, qüdrətli ordusunun formalasdığını və bu ordunun qurulmasında və inkişafında Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin böyük zəhaməti, əməyi olduğunu və bu siyasetin bugün ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini bildirdilər.

Millət vəkili Eldəniz Səlimov: “Ermənistan ordumuzun gücünü aprel döyüslərində hiss etdi”

- Azərbaycan Milli Ordusunun 100 illiyi hər bir Azərbaycan vətəndaşı kimi bizi də qürurlandırır. 1918-ci ildə yaradılan Milli Ordu kiçik zaman kəsiyində formalaslaşmağa başladı və yadelli işğalçılarla qarşı mübarizəyə qoşuldu. Lakin müstəqillik qazanmış ölkəmiz xərici qüvvələrin işğalçılıq siyaseti nəticəsində, 23 aylıq müstəqilliyini əldən verdi. İkinci dəfə ölkəmiz müstəqilliyinə qoşuşduğu bir zamanda Milli Ordunu gücləndirmək əvəzinə, kiçik hissələre bölmək, belə demək mümkünse, şəxsi ordु hissələrinə çevirdilər. Neticədə torpaqlarımız işğal olundu, 1 mil-yondan artıq vətəndaşımız qəçin və məcburi köçkü halına düşdü. Bütün bunlar səriştəsiz ölkə rəhbərlərinin dövləti idarə etmək qabiliyyətlərinin olmaması üzündən baş vermişdi. Ölkədə hərc-mərclik baş alıb gedirdi. AXC-Müsavat iqtidarı çıxış yolu Ümummilli Lider Heydər Əliyevə müraciət etməkdə gördü və Onu ölkəni dağlılaşdırmaq təhlükəsindən xilas etmək üçün hakimiyətə dəvət etdi. Xalq da ayağa qalxdı. Neticədə, Ulu Öndər Heydər Əliyev ölkə rəhbərliyinə getirildi. Məhz ordu quruluğu həmin gündən başladı. Ölkədəki silahlı qüvvələr bir yerə birləşdirildi və dövlətin tam nəzarətinə keçdi. Silahlı qüvvələr üçün kadı hazırlığını daha da təkmilləşdirmək məqsədile Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbi, Azərbaycan Hərbi-Təyyarəçilik Məktəbi, Azərbaycan Hərbi-Dənizçilik Məktəbi və digər təyinatlı məktəblərin açılması ordu quruculuğunun inkişafına böyük təkan verdi. Bu gün Azərbaycanın Milli Ordusu Ali Baş Komandan Cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə daha da inkişaf etdirilərək, regionun ən güclü ordularından birinə çevrilib. Hərbi sənaye gündən-

güne inkişaf edir və ordu quruluğunu müasir texnika ilə təmin edir. Inkişaf etmiş ordumuz bir sıra ölkələrin orduları ilə təlim-məşq toplantılarında olur və yüksək nəticələr eldə edir. Ermənistan ordumuzun gücünü aprel döyüslərində hiss etdi və bu baxımdan, bu gün onlar təşviş içində yaşamaqdadırlar. Son dövrlərdə Naxçıvanda Co-cuq Mərcanının, Ləle Təpənin ardınca Günnüt kəndi də daxil olmaqla 11 min hektar ərazinin düşməndən azad edilməsi Azərbaycan Ordusunun gücünün və qüdrətinin hansı səviyyədə olduğunu təsdiqlədi. Son 25 ildə ordumuzun sürətli inkişafı bize deməye imkan verir ki, yaxın zamanlarda işğal olunmuş torpaqlarımız Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə işğaldan azad olunacaq. Co-cuq Mərcanında yaradılmış şəraitə uyğun olaraq dağılmış ərazilərimiz yenidən qurulacaq, qəçqin və köçkünlərimiz öz torpaqlarına qayıdaqlar. Tərxi varişlik ənənəsinə uyğun olaraq Prezidentin fərmani ilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə Milli Ordunun yarandığı 26 iyun Azərbaycan Silahlı Qüvvələri Günü kimi bayram edilir. Bayram mənasibətlə her birinizi təbrik edir, ordumuza uğurlar arzulayıraq.

Millət vəkili Azər Badamov: “Azərbaycan Ordusu dünyanın ən güclü orduları arasındadır”

- Azərbaycan Ordusu dünyadan ən güclü orduları arasındadır. Yeni ordumuz dünyanın ən güclü 50 ordusu arasında ön sıradadır. Bu, böyük göstəricidir və böyük uğurumuzdur. Son illər dövlətimiz orduya böyük diqqət yetirmişdir. Azərbaycan Ordusu Ali Baş Komandanın diqqət və qayğısı sayəsində ən müasir texnikalarla və texnologiyalarla təchiz edilib. Bu gün regionun ən güclü ordusu olaraq Azərbaycan Ordusu dövlət sərhədlərini və təhlükəsizliyini etibarlı şəkildə qorumağa qadırdır. İyunun 26-da Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının 100 illiyinə həsr olunmuş hərbi parad keçiriləcəkdir. Bu paradda nümayiş olunacaq hərbi texnikalarımız var. Yeri gəlmisin, Prezidentin fəaliyyət prin-

- Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi ilə bağlı rəsmi mərasimdə belə bir fikir söylədi ki, Xalq Cümhuriyyətinin qurucuları bu günü görəsəydi, onlar da ölkəmizlə fəxr edərdilər. Eynilə də, Milli Ordunu yaradan generallar-Səməd bəy Mehmandarov, Əliağa Şıxlinski, hərbi nazir Xosrov Paşa bəy Sultanov bugünkü hərbi qüdrətimizi görəsəydi, qurur duydular. Bu gün beynəlxalq təşkilatların rəyinə görə, Azərbaycan Ordusu dünyanın ən güclü 50 ordusu sırasındadır. Ordumuzun bu səviyyəyə çatmasında Prezident İlham Əliyevin müstəsna xidmətləri var. Yeri gəlmisin, Prezidentin fəaliyyət prin-

“Hərbi parad beynəlxalq aləmdə də maraqla izlənilir”

*Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Ordu siyaseti
2016-ci il aprel döyüslərində öz sözünü dedi*

yündə deməyə imkan verəcək ki, bugünkü ordumuz Azərbaycanın təhlükəsizliyinin qarantidır. Ən əsası da odur ki, ordumuza iradəli və düşünülmüş siyaseti olan Ali Baş Komandanın rəhbərlik edir. Ordumuz Ali Baş Komandanın hər bir emrini yüksək səviyyədə icra etməye hazırlıdır. Biz bunu həm aprel döyüslərində və Cocuq Mərcanının azad edilməsində, həm də Naxçıvanda 11 min hektar ərazinin işğalçılarından təmizlənməsində ordumuzun gücünü görmüşük. Təbii ki, Azərbaycan Ordusu bütün işğal altında tərpaqlarımızı azad etmək iqtidarındadır. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının 100 illiyi mənasibəti ilə keçiriləcək hərbi paradda nümayiş olunacaq hərbi texnikamız düşmənə bir mesaj olacaq. Bununla nümayiş etdirəcəyik ki, bizim güclü ordumuz var. Təbii ki, düşmən indidən Azərbaycan Ordusunun gücünü görərək, təşvişə düşüb. Əger siz danişqıllar massası arxasında əyleşməsəniz və sülh yol ilə məsələnin nizamlanması prosesində iştirak etməsəniz, təbii ki, sonu yaxşı qurtarmayacaq. Nəinki işğal altında olan tərpaqlarımızı, hetta Göyçəni və Zəngəzuru da azad edəcəyik. Düşünürəm ki, düşmən bundan nəticə çıxartmalıdır və bütün bunlar da, onu deməyə imkan verir ki, işğal prosesi uzun çekməyəcəkdir.

“Palitra” qəzetinin Baş redaktoru Namiq Əliyev: “Xalqımız öz Milli Ordusu ilə fəxr edir”

- Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi ilə bağlı rəsmi mərasimdə belə bir fikir söylədi ki, Xalq Cümhuriyyətinin qurucuları bu günü görəsəydi, onlar da ölkəmizlə fəxr edərdilər. Eynilə də, Milli Ordunu yaradan generallar-Səməd bəy Mehmandarov, Əliağa Şıxlinski, hərbi nazir Xosrov Paşa bəy Sultanov bugünkü hərbi qüdrətimizi görəsəydi, qurur duydular. Bu gün beynəlxalq təşkilatların rəyinə görə, Azərbaycan Ordusu dünyanın ən güclü 50 ordusu sırasındadır. Ordumuzun bu səviyyəyə çatmasında Prezident İlham Əliyevin müstəsna xidmətləri var. Yeri gəlmisin, Prezidentin fəaliyyət prin-

sipində bir xüsusiyyətini xatırlatmaq istəyirəm. O, istənilən sahə üçün lazım olan avadanlığın dündəyadək ən son modelinin ölkəyə getirilməsini tələb edir. Bu yanaşma ordu quruluğuna sahəsinə də aiddir. Azərbaycan Ordusu ən müasir texnologiya, avadanlıqlar və silahlarla təchiz olunub. Elə bu ay Belarus və İsraildən hədəfi yüksək dəqiqliklə vura bilən ən müasir rakətlər aldıq və onları təqdimatında Prezident özü də iştirak etdi. Ermənistandan fərqli olaraq, bu hərbi texnikanı öz hesabımıza alırıq, həmçinin, Azərbaycan özü hərbi məhsullar istehsal edə bilir. Silahlı Qüvvələrimizin tələbatının müəyyən hissəsi ölkədə istehsal edilən yerli hərbi məhsulların hesabına ödənilir. Dünyanın ən güclü dövlətləri ilə hərbi əməkdaşlıq qurmuşuq, aparcı silah şirkətləri ilə sıx əlaqələrimiz var. Ən əsası da odur ki, xalqımız öz Milli Ordusu ilə fəxr edir, onun nailiyyətlərini yüksək qiymətləndirir. 2016-ci ildə Qarabağdakı aprel döyüslərinə, 2018-ci ildə Naxçıvandakı Günnüt əməliyyatına xalqımızın mənasibəti göz qabağındadır. Sosial şəbəkələrdə ən çox izlenilən, paylaşılan, oxunan, qurur duyulan xəbərlər bu eməliyyatlarla bağlı idi. İnanırıq ki, aprel döyüşünün və Günnüt qəlebəsinin ardınca yeni qələbələrin şahidi olacaq. Baxın, 2 il əvvəl Qarabağda 2 min hektar sahəni düşməndən azad etmişdik, 2018-ci ildə Naxçıvanda bu rəqəm 11 min hektara çatdı. Bu, o deməkdir ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri xalqımızı daha böyük qələbələrlə sevindirəcək.

Prezident Yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının üzvü, Sağlam İnkışaf və Maarifləndirmə İctimai Birliyinin sədri Anar Xəlilov: “Tezliklə Azərbaycan Ordusu qələbə paradını Xankəndidə keçirəcək”

- İyunun 26-da Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının 100 illiyi mənasibəti ilə “Azadlıq” meydanında tətənəli hərbi parad keçiriləcək. Bu hərbi parad hərbi qüvvələrimizin gücünü bütün dünəyaya və düşmənlərimizə nümayiş etdirəcək. Artıq tanınmış beynəlxalq hərbi ekspertlər keçiriləcək parad haqqında öz təhlillərini əvvəlcədən bildirmişlər. Bu da, onu göstərir ki, bu hərbi parad beynəlxalq aləmdə də maraqla izlənilir. Azərbaycan Ordusu bu gün ən müasir texnikalarla təchiz edilmiş

dir. Azərbaycan əsgərinin hazırlıq səviyyəsi dünənin ən qabaqcıl ordularının səviyyəsindən geri qalmır. Ən əsası isə Azərbaycan əsgərinin ruh yüksəkliyi düşmənə zərbe vurmaq potensialı bu gün çox güclüdür. Bütün bunlar təməli Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfində qoyulan ordu quruculuğu siyasetinin nəticəsi və bu siyaseti uğurla davam etdirən Ali Baş Komandanımız Cənab İlham Əliyev səylərinin bəhrəsidir. Müstəqil Azərbaycan Ordusunun təməli 1918-ci ildə AXC dövründə qoyulsa da, 1920-ci ilin işğalı Milli Ordumuzun inkişafını dayandır-

di. Sovetlər dövründə də azərbaycanlılar qarşı olan qısqanlıq milli hərbi kadrların yetişməsinə mane olur. Lakin buna baxmayaq Ulu Öndər Heydər Əliyev sovetlər dönməsində respublikanın rəhbərliyi zamanında milli hərbi kadrların yetişməsi istiqamətində apardığı uzaqgörən siyaset və mübarizə nəticəsində azərbaycanlı hərbi kadrlar yetişməyə başlıdı. Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Litseyin yaradılması isə o dövrdə böyük hadisə və qəhrəmanlıq nümunəsi idi. Məhz bu əməyin nəticəsi idi ki, 1988-1994-cü illərdə Azərbaycan xalqı və ordusu təpədən-dırnağa qədər silahlanmış və havadarlarının köməyi ilə işğalçılıq siyaseti aparan Ermənistana qarşı mübarizə apara bildi. Məhz həmin kadrların əvəzsiz xidmətləri nəticəsində Azərbaycan Ordusu uğurlu əməliyyatlarla düşməni dayandırı bilidilər. Bu gün de Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Ordu siyaseti 2016-ci il aprel döyüslərində öz sözünü dedi. Düşmənin burnu əzildi, havadarının köməyi olmasa idi torpaqlarımız tam azad olunmuşdu. Nəhayət, bu yaxında Naxçıvan Müxtər Respublikasının 11 min hektar ərazisinin azad olunması isə düşmənin artıq ordumuz qarşısında acizliyini göstərdi. Düşmən ordumuzla açıq döyüşdən belə qaçaraq, öz postlarının tərk etdi. Bütün bunlar Azərbaycan Ordusunun gücünün bariz nümunəsidir. Azərbaycan xalqı öz ordusunun yanındadır, ona və Ali Baş Komandan Cənab İlham Əliyevə inanır. Tezliklə Azərbaycan Ordusu qələbə paradını Xankəndidə keçirəcək. Xalqımız buna tam əminliklə inanır.

GÜLYANƏ

Türkiyə xalqı daha uğurlu gələcəyinə səs verdi

Rəcəb Tayyib Ərdoğanın qələbəsi ölkənin inkişaf modelinə cəmiyyət tərəfdən dəstək verilməsindən xəbər verir

Türkiyədə keçirilən 24 iyun seçkiləri dünya miqyasında maraqla səbəb oldu.

Bu hadisənin ölkənin daxili siyasi mühitində baş verən proseslərin məzmunu və xarakterinin müəyyən edilməsi baxımdan əhəmiyyəti danılmazdır. Regional geosiyasi proseslərdə rəsmi Ankaranın oynaya biləcəyi rol da dəqiqləşdirilməlidir. Qlobal səviyyədə müşahidə edilən ziddiyətlərin həllinə Türkiyənin hansı töhfələri verəcəyi də sıradan bir məsələ deyil. Mütəxəssislər Rəcəb Tayyib Ərdoğanın və AKP-nin qələbəsini bir səra müsbət aspektlər kontekstində təhlil edirlər. Türkiyənin ister region, istərsə də beynəlxalq aləmdə oynayacağı bundan sonrakı rolu ətrafında maraqlı tezislər irəli sürürlər və proqnozlar verilir. Bütövlükdə isə, geosiyasət üçün aktual olan bir səra mü hüüm məqamlara toxunulur.

Türkiyədəki seçkilərin sivil siyasi mübarizənin qaydalarına uyğun keçirilməsi müsbət qiymətləndirilir

Bütövlükdə, AKP-nin və Rəcəb Tayyib Ərdoğanın birmənalı qələbəsi, həm də siyasi qüvvələr nisbətini ifade edir. Bəzi mütəxəssislər burada siyasi qütbleşmənin əlamətlərini görürler. Eyni zamanda, analitiklər bildirirlər ki, seçkilərdə uduzan müxalifətin özü də kifayət qədər marginallaşır.

Bütövlükdə isə, Türkiyədəki seçkilərin sivil siyasi mübarizənin qaydalarına uyğun keçirilməsi müsbət qiymətləndirilir. Rəcəb Tayyib Ərdoğanın qələbəsi ölkənin inkişaf modelinə cəmiyyət tərəfdən dəstək verilməsindən xəber verir. Daxili siyasetdə eldə edilən uğurlar xarci siyasetdə də özünü göstərəcək. Belə ki, seçkilərin nəticələri,

eyni zamanda, rəsmi Ankaranın xarici siyaset kursuna sadıq qalacağını ifadə edir. Məsələ bundadır ki, Türkiyə faktiki olaraq, böyük və köklü dövlət olduğunu bir daha təsdiqlədi. İqtidarda olanların kimliyindən asılı olmayaraq, Ankara sabit xarici siyaset həyata keçirir. Həmin səbəbdən, R.T.Ərdoğanın prezidentliyi dövründə Azərbaycanın Türkiyəyə ən yaxın tərəfdəş olacağına şübhə yoxdur.

Rəcəb Tayyib Ərdoğan və İlham Əliyev ölkələr arasındaki əlaqələri yeni səviyyəyə qaldıracaqlar

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin R.T.Ərdoğanı səmimiyyətlə təbrük etməsi və əməkdaşlığın inkişafı aspektində müəyyən tekliflər irəli sürməsi bunun əyani sübutudur. Bu, həm də onu göstərir ki, Rəcəb Tayyib Ərdoğan və İlham Əliyev ölkələr arasındaki əlaqələri yenidən səviyyəyə qaldıracaqlar.

Türkiyədə keçirilmiş prezident seçkisi ümumən Yaxın Şərqdə geosiyasi mənzərənin yeniləşməsinə səbəb olub. Həmin regionda hadisələrin gelişəti göstərir ki, Ankara kifayət qədər balanslaşdırılmış və ədalətli siyaset yeridir. Bütün bunlar isə Türkiyədə prezident seçkisinin nəticələrinin ölkədaxili, regional və qlobal miqyasda siyasi proseslər təsir edə biləcəyini göstərir. Beləliklə, seçkilərin nəticələri bir çox aspektlərdə yeniləşmələrin olacaqı proqnozlaşdırılır və bu proqnozların reallaşdırılması öz uğurlu və məntiqi nəticələrini tezliklə verəcək.

Rövşən RƏSULOV

İlham Quliyev: "Seçim növbəti illər üçün Türkiyədə sabitliyin və perspektivin qarantı olacaq"

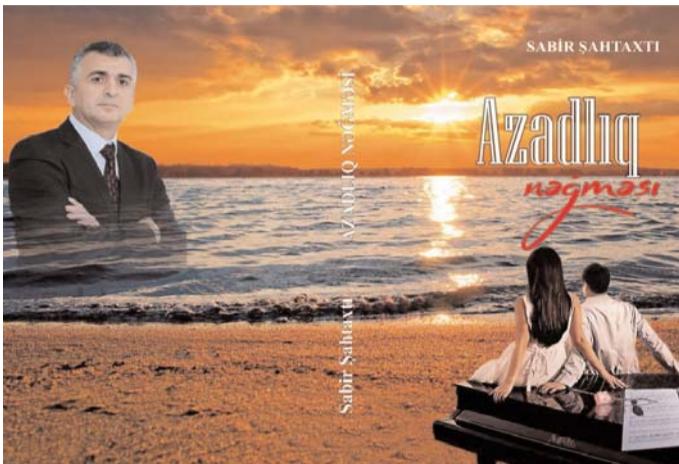

"**I**yunun 24-də Türkiyə öz tarixinin ən kritik seçimlərdən birini keçirdi. Konstitusiya dəyişikliyindən sonra keçirilən ilk seçimdə həm ilk dəfə olaraq prezident seçildi, həm də parlament formalasdırıldı". Bunu SİA-ya açıqlamasında "Kaspi" qəzətinin baş redaktoru İlham Quliyev deyib. Onun sözlərinə görə, seçimdən qabaq onun nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci turdaca qalibiyətini elan etdi: "Onun rəhbərlik etdiyi AKP-nin MHP ilə birgə yaratdığı Cumhur İttifaqı da parlamentdə səslərin yarıdan çoxunu qazandı. Beləliklə, seçkilərin nəticələri ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verilsə də, türk xalqı ən doğru olanı etdi. İndiki prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçimlərin 53 faizinin səsini qazanaraq ələ birinci tur

26 iyun 2018-ci il

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinə həsr olunan "Azadlıq nəğməsi" siyasi-tarixi romanı çap edilib

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinə həsr olunan "Azadlıq nəğməsi" siyasi-tarixi romanı çap edilib. AZERTAC-in Türkiye üzrə xüsusi müxbiri Sabir Şahtaxtinın müəllifi olduğu roman Azərbaycan xalqının milli dövlətçilik uğrunda apardığı siyasi mübarizəni, xüsusi dövlət məstəqiliyimizin bərpası prosesində keçdiyimiz şərəflə və kəşməkeşli yolu tərənnüm edir.

Şahvə və Şöle adlı obrazların həyat yolunu qələme alan müəllif Azərbaycan xalqının azadlıq istəyinin ölməzlığını oxucuya çatdırmağa çalışır. Şölenin ailesində yaşanan bütün faciələrin səbəbkəri ermənilərin Dağlıq Qarabağ'a olan əsəssiz ərazi iddiasıdır. Bu ailədə yaşananlar Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda ağırlar yaşıyan, şəhid veren bütün ailələrin həyat dramları, ailə acısı kimi təsvir edilir. Müəllif XX əsrde yaşadığımız ictimai-siyasi proseslər peşəkarlıqla nəzər salır, torpaqlarımızın bir hissəsinin işğal edilməsini, habelə Naxçıvanın işğal təhlükəsindən xilasını, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin öten əsrin sonundakı tarixi xilaskarlıq missiyasını real hadisələrin fonunda təsvir edir.

Şahvə yanvarın 20-də, Şöle isə fevralın 26-da doğulublar. Hər iki gəncin ən böyük arzusu ad günlerini qeyd etmək olsa da, xalqımızın taleyindəki 20 Yanvar faciəsi və Xocalı soyqırımı onların bu istəyini üreklerində qoyur.

Əsərdəki bütün proseslər bu iki qara günle bağlanaraq obrazlı şəkildə oxucuya çatdırır. Xüsusilə gənc nəsil üçün maarifləndirici və vətənpərvərlik ruhu aşlayan "Azadlıq nəğməsi" romanı 1988-ci il 5 dekabr hadisələrindən başlayaraq xalqımızın başına gətirilən bütün müsibətləri özündə əks etdirir.

Qeyd edək ki, "Azadlıq nəğməsi" İstanbulda türk dilində, İranda isə farsca çapa hazırlanır. Əsərin türk dili versiyasının ön söz müəllifi görkəmli alim, professor Aygün Əttar, tərcüməsi, tanınmış yazıçı-publisist Mətin Yıldırımdır.

Kitabın fars versiyası isə tanınmış şair-yazıcı Əkbər Əlyar Həmidinin tərcüməsində və on söz müəllifliyində nəşrə hazırlanıb.

"Ordumuz - qürurumuzdur"

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının 100 illiyi münasibətilə YAP Masallı rayon təşkilati aparatında tədbir keçirilib

Dünən Yeni Azərbaycan Partiyası Masallı rayon təşkilatında "Ordumuz qürurumuzdur" mövzusunda tədbir keçirilib. Tədbirdə çıxış edən YAP Masallı rayon təşkilatının sədri Seyfəddin Əliyev Silahlı Qüvvələrin yaranmasının 100 illiyi münasibətilə tədbir iştirakçılarını təbrik edib və Azərbaycan Ordusunun yaranma tarixindən, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ordumuzun formalşamasında ve gücləndirilmesindəki xidmətlərindən danışıb: "Azərbaycan Ordusu yarandığı 100 il müddətində keşməkeşli və şərəflə yol keçib. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Nazirlər Şurasının 1918-ci il 26 iyun tərixli qərarı ilə yaranan Silahlı Qüvvələr həmin dövrə Dağlıq Qarabağda aparılan hərbi əməliyyatlarda düşməni ağır meğlubiyətə uğradaraq, Ölkenin ərazi bütövlüyünün müdafiəsini təmin edib. Sovet Rusiyasının Azərbaycanı işğalından sonra Milli Ordunun ləğv edilməsinə baxmayaraq, xalqımız hərbi ənənələri qoruyub-saxlayıb". S.Əliyev, həmçinin, bildirib ki, böyük siyasi xadim Heydər Əliyevin ordu quruculuğunda əvəzsiz xidmətləri olub. Onun sözlerinə görə, Ulu Önder 1971-ci ildə Cəmşid Naxçıvanski adına İxtisaslaşdırılmış Hərbi Məktəbi yaratmaqla gənclərimizin bu istiqamətdə təhsil almalarını təmin etdi: "Ulu Önderin 1993-cü ildə siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonra pərakəndə hərbi dəstələrin əvəzinə, vahid komandanlıqdan idarə olunan nizami ordu formalşdırıldı. Ulu Önderin ordu quruculuğu sahəsindəki siyaseti bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir".

Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağrış Üzrə Dövlət Xidmətlərin Masallı rayon şöbəsinin leytenantı Babək Hacıyev Silahlı Qüvvələrə göstərilən diqqət və qayğı nəticəsində düşməni hər an məhv etməyə qadir olan güclü ordumuzun formalşadığını bildirib" "Azərbaycan Ordusu torpaqlarımızın və xalqımızın müdafiəsində ezmələ dayanıb və işğal altındaki torpaqlarımızı Ali Baş Komandanın əmri ilə qısa vaxtda azad etməyə hazırlırdı".

Tədbirdə çıxış edən Rəmzi Şahverdiyev, Əziz Əliyev, Əhməd Xancanov və başqaları bildirib ki, Prezidentin 20 avqust 2001-ci il tarixli Fermanı ilə Silahlı Qüvvələr üçün kadr həzırlığının təkmilləşdirilməsi məqsədilə Müdafiə Nazirliyi sisteminə fəaliyyət göstərən mətbətlər Azərbaycan Ali Hərbi Mərkəbi, Azərbaycan Hərbi Dənizçilik Məktəbi və Azərbaycan Ali Hərbi Təyyarəçilik Məktəbi adlandırıb. Eyni zamanda, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin quruculuğu prosesi davam etdirilir, ordumuz inkişaf və təkmilləşmə dövrünü yaşayır.

R.RƏSULOV

AMEA-da görkəmli türkmen şairi Məhtimqulu Fəraqiyə həsr olunmuş beynəlxalq konfrans keçirilib

Dünən AMEA-nın Mərkəzi-Elmi Kitabxanasında görkəmli türkmen şairi Məhtimqulu Fəraqının həyat və yaradıcılığına həsr olunan "Məhtimqulu - insan qəlbinin mənəvi təbibi" adlı beynəlxalq elmi konfrans keçirilib. Tədbir iştirakçıları əvvəlcə son zamanlar türkmen dilində nəşr edilmiş kitabların sərgisi ilə tanış olublar.

Konfransı giriş sözü ilə AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli açaraq,

Azərbaycan-Türkmenistan ədəbi əlaqələrinin müasir inkişafının yüksək səviyyədə olduğunu bildirib: "Eyni kökə, mədəniyyətə, qədim tarixi münasibətlərə və ənənələrə malik Azərbaycan və türkmen xalqlarını eyni dil və din birleşdirir. Müasir dövrə əlaqələrimiz təməli Ümummilli Lider Heydər Əliyev və Özbəkistanın sabiq Prezidenti İslam Karimov tərəfindən qoyulub. Bu əlaqələr hazırda Prezident İlham Əliyev və Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyayev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Azərbaycan və Özbəkistan inamlı irəliye doğru addımlayırlar".

Türkmen ədəbiyyatının klassiki M.Fəraqının zəngin yaradıcılığı barədə məlumat verən akademik İ.Həbibbəyli böyük mütəfəkkirin qiyməti irsinin öyrənilməsini, tədqiqi və nəşrinin ölkələrimiz arasında ədəbi-mədəni əlaqələrin inkişafında böyük əhəmiyyət daşıdığını vurğulayıb.

Akademik İ.Həbibbəyli yaxın günlərdə Bakıda türkdilli əlkələrin elmlər akademiyalarının nümayəndələrinin iştirakı ilə beynəlxalq forumun keçirilecəyini də diqqətə çatdırıb.

Tədbirdə Türkmenistanın ölkəmizdəki səfiri Mekan İshankuliyev çıxış edərək, xalqlarımız arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərindən söz açıb, tədbirin iki ölkə arasındaki ədəbi əlaqələrin inkişafına töhfə verəcəyinə əminliyini ifadə etib.

Tədbirdə çıxış edən Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti Gənay Əfəndiyeva rəhbərlik etdiyi təşkilatın əsas missiyasının türkdilli xalqların tarixinin, zəngin mədəni irsinin öyrənilməsi və dünyaya nümayiş etdirilməsi olduğunu bildirib.

Tədbirdə çıxış edən Tatarstan Elmlər Akademiyasının prezidenti, akademik Salakov Myakzym, Türkmenistan Elmlər Akademiyasının Əlyazmalar İnstitutunun direktoru, filologiya elmləri namizədi Davut Orazsəhedov və başqaları ortaş köklərə və zəngin ənənələrə malik olan qardaş türkmen xalqının qüdrəti şairi M.Fəraqının türk-müsəlman dünyasının və ümumən bəşəriyyətin yetişdirdiyi görkəmli sənətkar kimi seçiyələndiriblər.

Konfrans çərçivəsində, həmçinin, "Anaya səcdə - müqəddəsler qarşısında baş eyməkdir", "Görkəmli türkmen şairi Məhtimqulu Fəraqının yaradıcılığı Azərbaycan ədəbiyyatşurasında" və "Böyük türkmen şairi M.Fəraqı ədəbi irsinin Azərbaycanda nəşri və tədqiqi" kitablarının təqdimatı keçirilib.

ZÜMRÜD

Gəncədə YAP fəalları arasında peyntbol yarışı keçirilib

Gəncədə şəhər icra hakimiyyətinin dəstəyi ilə Yeni Azərbaycan Partiyası Gəncə şəhər təşkilatı Azərbaycan Ordusunun 100 illiyinə həsr olunmuş peyntbol yarışı keçirib. Yarışda YAP Gəncə şəhər təşkilatı gənclər birliliyinin fəal gənclərindən ibarət 6 komanda iştirak edib. Finala vəsiqə qazanan 3 komanda böyük həvəslə birincilik uğrunda mübarizə aparıb. Gərgin idman mübarizəsi şəraitində keçən yarışın finalında Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin komandası rəqib komandanın güclü olduğunu nümayiş etdirib. Gəncə Regional Kollecinin tələbələri yarışı ikinci, YAP Gəncə şəhər təşkilatı gənclər birliliyinin fəallarından ibarət komanda ise üçüncü pillədə başa vurub.

Komandaların mükafatlandırılması mərasimində çıxış edən YAP Gəncə şəhər təşkilatı gənclər birliliyinin sedri Yüksel Məmmədov peyntbol hərbi-idman oyununun gənclərin fiziki sağlamlığını qorumaq, hərbi-vətənpərvərlik ruhunu gücləndirmək, silahdan atış vərdişlərini təkmilləşdirmək, asudə vaxtın səmərəli təşkilinə nail olmaq və bu növdə ən güclü idmançıları müəyyənləşdirmək məqsədilə keçirildiyini bildirib.

Sonda yarışın mükafatçıları Fəxri Fermanla təltif ediliblər.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Azərbaycan gəncliyi ictimai həyatın bütün sferalarında aktiv fəaliyyəti ilə seçilir və siyasi, iqtisadi, humanitar, sosial tədbirlərin həyata keçirilməsində mühüm rol oynayır. Gənclərin sağlam, biliqli, vətənpərvərlik ruhunda böyüməsi üçün müvafiq qanunvericilik bazası yaradılıb, Prezident ferman və sərəncamları verilib. Gənclər siyasetinin əsas istiqamətləri "Gənclər siyaseti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə tənzimlənir və həyata keçirilir. Qanuna əsasən Gənclərin mənəvi-əxlaqi tərbiyəsi və mədəni həyatda iştirakı, istedadlı gənclərə dövlət qayğısı, gənclərin sağlamlığının qorunması və fiziki inkişafı, gənclərin məşgullüğünün təmin edilməsi, gənc ailələrə dövlət yardımını, gənclər təşkilatlarına dövlət yardımını və digər bu kimi müddəələr Azərbaycan gənclərinin cəmiyyətin inkişafında və öz problemlərinin həllində rolunu artırmağa imkan verir. Azərbaycan dövlətinin qurucusu və memarı Ümummilli Lider Heydər Əliyev xalqın çağırışı ilə ikinci dəfə hakimiyyətə gəldikdən sonra həyata keçirdiyi ilk islahatlardan biri də gənclərlə bağlı dövlət siyasetinin müəyyənləşdirilərək həyata keçirilməsi olmuşdur.

Bu baxımdan, demək olar ki, ölkəmizdə dövlət-gənclər siyasetinin formalşdırılması Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

"Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdmən Nazirliyi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1994-cü il 26 iyun tarixli Fermanı, "Gənclər siyaseti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu və gənclər siyaseti sahəsində digər normativ-hüquqi aktlar, habelə, Azərbaycan gənclərinin forumlarının keçirilməsi gənclər iş sahəsinin hüquqi əsaslarını və icra mexanizmini müəyyən etmişdir. Gənclər və dövlət qurumları, hökumət nümayəndələri ilə açıq ünsiyəti asanlaşdırmaq məqsədilə Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən heç 1995-ci ildə Azərbaycan Gənclərinin Forumunun keçirilməsi təşəbbüsü irəli sürülbü və 2 fevral 1996-ci ildə Onun təşəbbüsü ilə müstəqil Azərbaycan gənclərinin ilk forumu keçirilib.

1997-ci il fevralın 1-də forumun ildönümü münasibəti ilə gənclərin bir qrupunu qəbul edən Ulu Öndər Heydər Əliyev 2 Fevral - Azərbaycan Gəncləri Günüñün elan edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Həmin vaxtdan, etibarən ənənəvi olaraq, hər il 2 fevral günü Azərbaycan gənclərinin bayramı kimi təntənəli şəkildə qeyd olunur. Bu gün Ulu Öndərin əsasını qoyduğu siyaset Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməkdədir. "Bugünkü gənc sabah ölkəmizi idarə edəcəkdir" deyən Prezident İlham Əliyev gənclərin potensialından ölkənin mənafeyi namine tam və düzgün istifade olunması, onların faydalı məşgullüğünün təmin edilməsi və dövlət idarəciliyi sisteminde iştirakının gerçəkləşdirilməsi məqsədilə kompleks tədbirlər həyata keçirilir.

Çox təessüflər olsun ki, gəncliyə bu qədər diqqət və qayğı göstərildiyi halda bəzən ciddi problemlərle qarşılamalı olur. Xüsusi ilə də, müxtəlif regionlarda yaranan erkən nikah problemi. Demək olar ki, artıq bu məsələ ictimai bələya çevrilib. Düzdür, digər ölkələrə müqayisədə Azərbaycanda erkən nikah halları azlıq təşkil edir. Bunu nümunələrə bu problemi ölkəmizdə əvvəlki illərlə müqayisədə bir qədər artması cəmiyyəti düşünürməye bilməz. Bu baxımdan qabaqlayıcı tədbirlərin görülməsinə zərurət var. Qanuna görə, Azərbaycanda nikah yaşı 18-dir. Lakin istisna hallarda nikah yaşıının 1 il-dən çox olmayaq, azaldılmasına icazə verile bilər və tərəflər 17 ya-

də ciddi qınağına tuş gələrik. Söz oyunu kimi görsənə də, məcəllədəki iki maddənin tutuşdurmasından çıxan netice ortadadır: Azərbaycanda uşaqların (yetkinlik yaşına çatmayanları) ailə qurmalarına qanun icaze verir. Bu isə, öz növbəsində, tərəfdəş çıxdığımız bəyənşəxalq qanunvericiliklə ölkə qanunları arasında ciddi ziddiyətlərin olduğunu üzə çıxarır. Belə ki, qeyd-şərtsiz şəkilde ratifikasiya etdiyi məzdiyət "Qa-

yetkinlik yaşına çatmamış əre verilmesi canlanır. Bir sözlə, yuxarıda da qeyd etdiyim kimi, bu ağırli məsələ bu gün köklü həllini labüb edir. Ən azı, sağlam həyat, gözəl gələcəyimiz naminə. Tam əminliklə demək olar ki, bu gün Azərbaycan gəncliyi cəmiyyətin inkişafında feal sosial təbəqəyə çevrilib. Ölkə gəncləri demokratikləşmə prosesində feal iştirak edir, mədəniyyət, incəsənət, elm və digər sahələrdə parlaq nailiyyətlər qazanır, dövlətçiliklə ənənələrini daim uca tutur, çoxşaxəli islahatların reallaşdırılmasında yaxından iştirak edirlər. Amma razılışmaq lazımdır ki, bəzən gənclər düşünmədən, əksər hallarda isə valideynləri ilə məshəhətlişmədən addımlar atırlar ki, bu da sonda onların, ümumiyyətdə isə, cəmiyyət üçün problemlərin yaranmasına getirib çıxarır. Bugünkü reallıqlara və üzə çıxan faktlara əsasən, demək olar ki, erkən nikaha daxil olmaq cəmiyyətimiz üçün həlli çətin görünən problemlərdəndir. Məlum faktdır ki, erkən nikaha daxil olub, onun acı nəticələrlə yaşıyanlar az deyil. Bu cür evliliklərin sonu nadir halda xoşbəxtliklə bitsə də, çox vaxt tərəflərin boşanması ilə nəticələnir.

Dində də qızların erkən yaşda əre verilməsi birmənalı qarşılınmır. Mövcud dini qaydalara görə qız nikaha daxil olanadək təhsil almalı, ailə həyatına həm fiziki, həm də mənəvi cehətdən hazır olmalıdır. Azərbaycanda 15-17 yaşlı analar tərəfindən doğulan uşaqların sayı 15,4 faiz artıb. Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumatla görə, 2013-cü ildə Azərbaycanda 15-17 yaşlı analar tərəfindən 2 855, 2014-cü ildə isə 3296 uşaq dünyaya gəlib. Əvvəlki illərdə olduğu kimi, ötən il də bu yaşda dünyaya gələn uşaqların çoxu kənd yerlərinin payına düşüb. 2014-cü ildə 1054 uşaq şəhər, 2242 uşaq isə kənd yerlərdə doğulub. Keçirdiyi mətbuat konfranslarının birində TQDK sədri Məleyke Abbaszadə qızların tez ailə qurmaları ilə ali təhsil alan qızların sayında azalmalara səbəb olduğunu bildirib: "Cənub rayonlarında ali məktəblərə sənəd verən abituriyentlərin cəmi 10 faizini qızlar təşkil edir. Yardımlı rayonunda ötən il 479 abituriyent sənəd verib, onların yalnız 45-i qız olub. Lerikdə isə 469 abituriyentdən 81-i qızlardır".

Bir sözlə, ictimai bələya çevrilən erkən nikaha qarşı mübarizə tədbirləri yalnız dövlətin yardımları hesabına aradan qaldırmaq mümkün deyil. Bu problemin həllinə nail olmaq üçün hər kəs üzərinə düşən vəzifəni yerinə yetirməlidir. Sosial şəbəkələrin və KİV-in imkanlarından istifadə olunmalıdır. Maarifləndirmə tədbirləri gücləndirməli, hətta riskli ərazilərdə valideynlərlə və onların övladları ilə fərdi səhəbtlər və müzakirələr aparılmalıdır.

Rəfiqə Hüseynova
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin inkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduun Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının 100-cü ildönümü və 22 iyun - Azərbaycan Milli Mətbuatının yaranmasının 143-cü ildönümü ilə əlaqədar keçirdiyi fərdi jurnalist yazı müsabiqəsi üçün

Erkən nikah ciddi fəsadlar yaradır

şında nikaha daxil ola bilərlər. 15 yaşlı qızın aile qurması və ana olmasının qanunvericiliklə ziddiyət təşkil edir. Buna baxmayaraq, ölkədə azyaşı anaların sayı durmadan artır. Bu halların qarşısını almaq üçün iki istiqamətdə iş aparılmalıdır. Birinci, erkən nikaha başlığından istifadə etmək. 1992-ci ildə Uşaq Hüquqları Konvensiyasına qoşulub, 1998-ci ildə isə "Uşaq hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunu qəbul edilib. Erkən nikah quran qız, neinki özünü, gələcəkdə uşaqlarının da sağlamlığıni təhlükəyə atır. Ona görə də, mühüm tədbirlər görülməlidir ki, erkən nikaha yol verilməsin".

Ailə Məcəlləsi 18 yaşına çatmayan şəxsləri uşaq hesab edir. Bu, həmçinin, "Uşaq hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda da öz əksini tapıb. Yəqin biz hansıa toy şəhərində 16-17 yaşlı boy və ya gəlinə hələ uşaq olduğunu xatırlatsaq, neinki onların, hətta valideynlərinin dəlikdə, beyinlərdə qız uşaqlarının

Əli Kərimli sübut etdi...

Əbülfəz Elçibayə nifrətini!

Mərhum prezyident Əbülfəz Elçibayın 80 illik yubileyinin keçirilməsi ərəfəsində və sonra ənənəvi dağdıcı müxalifət daxilində kəskin qarşidurma yaşanıb. Məsələ ondadır ki, AXCP sədri Əli Kərimli Elçibayın yubileyinin keçirilməsi üçün yaradılan nə təşkilat komitəsində, nə də tədbirlərdə iştirak etməyir. Bu amil isə, bir daha sübut etdi ki, hələ sağlığı dövründə liderinə qarşı ən alçaldıcı fikirləri mediyada yayılmışdan Ə.Kərimli, hətta onun ölümündən sonra belə, bu nifrətini saxlamaqdə davam edir.

Əvəz Zeynalli: "Təsəvvür edin ki, Əli Kərimli və onun partiyasına israrla hər həftə dəvət göndərmışık"

Bu arada Elçibayın yubileyi ile bağlı yaradılan təşkilat komitəsinin üzvlərindən biri olan Əvəz Zeynalli mətbuata açıqlamasında dəfələrlə Ə.Kərimliyə dəvət göndərdiklərini bildirib: "Elçibay-80" təşkilat komitəsi bu il fevralın 4-də yaradıldı. O komitəyə ne vaxt qatıldıgımın bu məsələyə dəxli olmasa da, onu deyə bilərəm ki, həmin komitənin qatıldıgım bütün iclaslarında birtərəfli iclas keçmişdir. Ə.Kərimlinin adı olub, onu ve AXCP-ni israrla orada görmek istemişik. Hər iclasda müzakirə olub. Ə.Kərimlinin partiyasına xüsusi dəvətnamələr göndərilib, bu dəvətnamələr onun köməkçisine verilib. Xahiş etmişik ki, onların fikirlərini alaq və bu istiqamətdə hərəkət edək. Təsəvvür edin ki, Ə.Kərimli və onun partiyasına israrla hər həftə dəvət göndərmışik. Amma çox təessüflər olsun ki, ne onun özü, nə də tərəfdarlarından, hətta "Milli Şura"dan kimse iştirak etmədi. Çox hörmətli "Milli Şura" sədri C.Həsənliyə belə dəvət göndərmışik. Onların nə üçün belə davranışlarının səbəblərinin nə olğunu bərədə nəsə deyə bilmərəm..."

Beləliklə, ortaya çıxan maraqlı faktlardan biri de budur ki, zaman-zaman mitinqlərində Elçibay adı altında "bələqəti nitqlər" söyleyən insanlar belə, xüsusilə, "Milli Şura"nın sədri C.Həsənli, bilavasitə Ə.Kərimlinin "Fati qalx, Fati otur" komandası ilə hərəkət edir. Həsənli, məhz bu səbəbdən, müxtəlif bəhanələr getirib, Elçibayın yubileyinə qatılmayanlar arasından yer alıb.

İttihadın davamı: "Missiya sahibi olanlar öz eqolarını göstərməklə məşğul oldular"

Lakin ittihamlar davam edir. Misal üçün, Ə.Zeynalli öz açıqlamasında bildirib ki, Ə.Kərimlinin nə sebəbə gəlmədiyi onun özündən soruşulsə, daha maraqlı olar: "Onun nə üçün gəlməməsi bərədə hər cür iddia var. Müsavatçılarının iddiası var idi ki, niyə Qubad İbadoğlu oradadır? Eləcə də, Qubad bəyin tərəfdarları deyirdilər ki, niyə orada müsavatçılar var. Ə.Kərimli deyir ki, niyə Qüdrət Həsənquliyev oradadır? Eləcə də, eks təraf Ə.Kərimlinin orada olmamasını deyirdi... Çox təessüflər olsun ki, missiya sahibi olanlar öz eqolarını göstərməklə meşğul oldular. Belə gedisi bu bayraqı çox irəli aparmaq olmaz..."

Baş veren olayı incəledikcə, digər məsələlər de ortaya çıxmışdır. Məsələn, Ə.Kərimlinin Elçibayın yubiley töreninə qatılmaması, həm də belə qənaətə gəlməye zəmin yaradır ki, bu "insan", həqiqətən də, psixi xəstəliyə sahibdir, çünki ən azından, iddia olunduğu qədər mərhum liderinin adından belə çəkinir. Əgər nəzərəalsaq ki, Elçibayın ölümündə onun əlinin olması bərədə faktlar var, bu zaman Kərimlinin yubileyə qatılmamasının pərdədarxası möqamlarını daha aşkar şəkildə görə bilərik.

Rövşən RƏSULOV

Hədise yerindən yayınmaqdə şübhəli bilinən sürücü saxlanılıb

Ucar rayon sakini Emil Həsənlinin Nərimanov rayonu ərazisində avtomobilə vurulması nəticəsində aldığı xəsarətlərə xəstəxanaya yerləşdirilməsi bərədə daxil olmuş məlumatla əlaqədar 17-ci polis şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən dərhal müvafiq tədbirlər həyata keçirilib.

Daxili İşlər Nazirliyinin metbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirib ki, araşdırmaclarla piyadan saat 13 radələrində Z.Bünyadov prospektində yolu keçərkən müəyyən edilməmiş avtomobilə vurulduğu məlum olub.

Həkimlərin səyinə baxmayaraq, yaralının həyatını xilas etmək mümkün olmayıb.

DİN-in "Təhlükəsiz Şəhər" Xidməti və 17-ci polis şöbəsi əməkdaşlarının keçirdikləri təxirəsalınmaz əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində yol-nəqliyyat hadisəsinin "KİA" markalı avtomobilə töredilmesi müəyyən edilib. Yol qəzasını töredərək hadisə yerindən yayınmaqdə şübhəli bilinən həmin nəqliyyat vasitesini idarə edən Kürdəmir rayon sakini Orxan Hüseynov polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb. Faktla bağlı Nərimanov Rayon Polis İdarəsində araştırma aparılır.

5 tona yaxın çətənə kolları məhv edilib

Daxili işlər orqanları tərəfindən narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi və kultivasiya yolu ilə yetişdirilən narkotik tərkibli bitkilərin aşkar edilməsi istiqamətində tədbirlər qətiyyətlə davam etdirilir. DİN-dən SİA-ya verilən məlumatə görə, iyunun 23-24-də bu istiqamətdə keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində çəkisi 8,7 kiloqrama yaxın narkotik vasitə və xeyli sayıda çətənə kolları polis əməkdaşları tərəfindən aşkar edilərək götürülüb, həmcinin yəbani halda bitmiş, çəkisi 5 tona yaxın 10 min ədədə qədər çətənə kolları məhv edilib.

Belə ki, DİN-in Baş Narkotiklərlə Mübarizə İdarəsinin Qərb Bölğəsində Regional Şöbəsi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Şəmkir rayonunun Yeni Həyat kənd sakini Qabil Məmmədovun həyətini sahəsində kultivasiya yolu ilə yetişdirilmiş 57 ədəd çətənə kolu, evindən isə 5 kilogram 520 qram marijuana və 67 ədəd çətənə toxumu, Lənkəran Şəhər-Rayon Polis Şöbəsi əməkdaşlarının keçirdikləri tədbirlər nəticəsində isə Səpəkəran kənd sakini Xanlar Mehdiyev məxsus torpaq sahəsində kultivasiya yolu ilə yetişdirilmiş 29 ədəd çətənə kolu və çəkisi 2 kilogram 715 qram olan marijuana götürülüb.

Sırvan Şəhər Polis Şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən saxlanılan şəhər sakını, əvvəller məhkum olmuş Məhərrəm Rzayevdən 460 qram marijuana aşkar edilib.

Oğuz Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşları Bayan kəndi ərazisində çəkisi 2 ton 900 kilogram olan 8400 ədəd, Ağdaş Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşları isə Malay kəndi ərazisində çəkisi 450 kilogram olan 1200 ədəd yabanı halda bitmiş çətənə kollarını yandırılma yolu ilə məhv ediblər. Bu istiqamətdə tədbirlər davam etdirilir.

Erməni hərbçilərin valideynləri Manvel Qriqoryanı lənətləyirlər

"O, bu qidalarda öz ayılarını yemləyib, bizim övladlarımız isə boş mədələri ilə ac qalıblar"

Aprel müharibəsi dövründə Ermənistən ordusunun xaotik vəziyyətdə olması və əsgərlərin necə ağır şəraitdə hərbi xidmət aparmaları barədə faktlar üzə çıxmada davam edir. Sputnik Armeniya agentliyinin yazdığını görə, məhkəmə-tibbi ekspertizasi serjant Robert Abramyanın ölümü barədə növbəti faktı ortaya çıxarıb. Belə ki, 2016-ci ilin aprelində baş vermiş hərbi əməliyyat zamanı erməni serjantı 3 gün iddi ki, ac qalib və qidalanmayıb. Bunu Robert Abramyanın atası Abram Abramyan da təsdiq edib.

Abram Abramyan: "İndi onun kimiləri yaşayır, övladlarımız isə yoxdurlar"

Artıq həbs olunmuş general Manvel Qriqoryanın şəhər etrafındaki villasından çıxan əsgər qidaları ilə bağlı məlumatlardan da görünür ki, o, cəbhə xəttində xidmətdə olan hərbçilərin qidalarını saxladığı heyvanlara yem olaraq verib. A.Abramyan bu barədə "Azadlıq Radiosu"nun erməni bürosuna ("Azatutyun"-red.) danışdı. SITAT: "O, bu qidalarda öz ayılarını yemləyib, bizim övladlarımız isə boş mədələri ilə ac qalıblar". Uşağının 3 gün ac qalması mənə elə ağır gəlir ki... Mən bu faktı təsdiq edən bütün kağızları göstərə bilərəm. Heç olmasa ac qalmazdım və aclişa qarşı mübarizə aparardı, indi də yanında olardı. İndi onun kimiləri (M.Qriqoryan-red.) yaşayır, övladlarımız isə yoxdurlar".

Abramyanın sözlərinə görə, ordu dəri oğurluqlar, talanlar barədə hələ 2016-ci ilin aprelində məlumatlıdır və əger o, Ararat vilayətinin Taperakan kəndində yaşaya-yaşaya buunu bilirdi, demək, bu barədə yüksək vəzifeli məmurlar da xəbərdar olublar. "İnsanlar var iddi ki, şəxşən mənə əsgərlərə yardım apardıqlarını deyirdilər, M.Qriqoryan isə həmin yardımçıları öz anbarına yiğilmasını əmr edirdi.

Öldürülmüş kapitanın dul arvadı: "O, "qəhrəman" adından məhrum olunmalıdır"

Aprel müharibəsi dövründə həlak olmuş kapitan Ovsep Kirokosyanın Eçmiədzinin Apaqa kəndində yaşayış ailesi isə bildirib ki, bir neçə km aralıda M.Qriqoryanın heyvanlarına onlardan daha çox diqqət göstərildiyini bildikdən sonra, bu olay həmin ailəyə çox pis təsir edib.

Generalın evində çıxmış "Əsgər payı" konservləri hüquq-məhafizə orqanlarının da, bəyan etdiyi kimi, hərbçilərə çatdırılmayıb. Bu da hərbçi anasına ağır təsir edib. "Əgər 3-cü sınıfı şagirdi məktub yazaraq, əsgərə müraciət edirsə, ordunu necə talan etmək olar? Bu uşaqlar nəye görə öldülər?" -deyə sual olunur.

Qeyd olunur ki, kapitanın dul arvadı Məryəm işleyir və onun yeganə məqsədi övladlarını mənzillə təmin etməkdir. Onun bir tələbi var: "O, (M.Qriqoryan-red.) "qəhrəman" adından məhrum olunmalıdır. "Onlar qəhrəman ola bilməzlər. Talançıdan qəhrəman çıxmaz"-deyə O.Kirokosyanın dul arvadı bildirib.

Eləcə də, Ararat vilayətinin Vedi şəhərindən olan Andranik Zoqrabyan kapitan Armenak Urfanyanla bir yerdə aprel müharibəsində öldürülüb. Andranikin atası Atom Zoqrabyanın sözlərinə görə, son hadisələrdən sonra bəlli olub ki, onların övladlarının yaşamaq mümkünlüyü üçün lazım olan hər şey oğurlanıb. "Baş verənlər həm mənim üçün, həm də digərləri üçün bir gerəkliyi ifadə edir, bu, xəyanətdir"- deyə A.Zoqrabyan bildirib.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Uşaq Hüquqları Komitəsinin fəaliyyət istiqamətləri və YUNESKO

Uşaq Hüquqları Komitəsinin mühüm fəaliyyət istiqamətlərindən biri də qəbul etdiyi qeyd-şərtlərdir. Məsələn, 2002-ci ildə qəbul edilmiş "İnsan hüquqlarının müdafiəsi və inkişafında milli hüquq- müdafiə təsisatlarının rolü" adlı 2 sayılı ümumi qeyd-şərt, 2003-cü ildə qəbul edilmiş "QICS və uşaqlarin hüquqları" adlı 3 sayılı ümumi qeyd-şərt; 2003-cü ildə qəbul edilmiş "Yeniyetmələrin Uşaq Hüquqları haqqında Konvensiya kontekstində saqlamlığı və inkişafı" adlı 4 sayılı ümumi qeyd-şərt və s.

Qəbul edilən qeyd-şərlər ümumi insan hüquqları sahəsində qəbul edilmiş mühüm sənədlərə əsaslanır. Məsələn, 2002-ci il tarixli 2 sayılı ümumi qeyd-şərt Paris prinsipləri adlanan 20 dekabr 1993-cü ildə BMT Baş Məclisi tərəfindən qəbul edilmiş "İnsan hüquqlarının müdafiəsi və tətbiqi ilə məşğol olan milli təsisatların statusuna dair prinsiplər" adlı beynəlxalq sənədə müəyyən edilir. Belə ki, həmin sənədin 3-cü bəndində milli təsisatların funksiyalarından biri kimi konkret məsələlər, o cümlədən, bütövlükde insan hüquqları sahəsində hesabatların təqdim ediləcək fəaliyyəti göstərilir. Eyni zamanda, həmin milli təsisatların BMT və onun komitələri ilə əməkdaşlığı və s. məsələlər geniş şəkildə eks olunmuşdur.

N.Adilov göstərir ki, komitənin sessiya iclaslarının birində Konvensiyanın hər hansı bir müdədəsinin və ya məsələnin daha dərindən başa düşülməsi məqsədilə ümumi müzakirələrin keçirilməsi nəzərdə tutula bilər. Komitə tərəfindən bu istiqamətdə bir sıra müzakirələr keçirilmişdir. Məsələn, 20 yanvar 1993-cü ildə "Uşaqlar və hərbçi konfliktlər", 4 oktyabr 1993-cü ildə "Uşaqların iqtisadi istismarı", 10 oktyabr 1994-cü ildə "Uşaqların hüquqlarının heyata keçirilməsində ailənin rolü". 23 yanvar 1995-ci ildə "Qızların vəziyyəti", 9 oktyabr 1995-ci ildə "Yetkinlik yaşına çatmayanlarla münasibətdə ədalət mühakiməsinin heyata keçirilməsi", 7 oktyabr 1997-ci ildə "Uşaqlar və kütlevi informasiya vasitələri" və s.

1993-cü ilin yanvar ayında komitə öyrənilmə üçün ehtiyacı olan müxtəlif məsələlərə baxmış, ümumi məlumat da daxil olmaqla, məsələlərin qeyri-resmi siyahısını işleyib-hazırlamışdır:

- Uşaqların maraqlarının daha yaxşı təmin edilməsi;

- Uşaqın iştirakı;

- Uşaq hüquqlarının transmilli aspektləri;

- Uşaqların fiziki toxunulmazlığı;

- Uşaqlar və siyasi azadlıqlar;

- Aile əhatəsi və alternativ qulluq;

- Uşaq-qacqınlar;

- Uşaq eməyi;

- Uşaqlar və son ehtiyac;

- Milli azlıqlara məxsus uşaqlar;

- Qayıtma və reinteqrasiya;

- Konvensiyaya qeyd-şərlərin hüquqi təhlili.

Uşaq Hüquqları Konvensiyasının istirakçısı kimi AR də Uşaq Hüquqları Komitəsinə dövri hesabatlar təqdim edir. AR tərəfindən axırıncı dövri hesabat Uşaq Hüquqları Komitəsinin toplantularında qiymətləndirilmiş və 27 yanvar 2006-ci il tarixdə keçirilmiş 1120-ci yığıncağında bir sıra yekun nəticələr əldə edilmişdir. Komitə AR tərəfindən qəbul edilmiş bir sıra dövlətdaxili normativ-hüquqi aktları (22 iyul 2000-ci il tarixli "Uşaq hüquqlarının qorunması və uşaqların təhsil və

təliminin inkişaf etdirilməsi üzrə Dövlət Programı")ni, 21 oktyabr 2005-ci il tarixli "Ünvanlı dövlət sosial yardımına haqqında" Qanununun qəbul edilməsini, AR-in bir sıra beynəlxalq sənədlərə qoşulması (Uşaq Hüquqları Konvensiyasının uşaqların silahlı münaqişələrə celb edilməsi, satılması və uşaq fahisəliyinə və pornoqrafiyasına celb edilməsi haqqında 2-ci Fakültət Protokolu, Bütün əməkçi-migrantların və onların ailə üzvlərinin hüquqlarının qorunması haqqında 1990-ci il tarixli Beynəlxalq Konvensiyani, Uşaq əməyinin on pis formalarının aradan qaldırılması və qadağan edilmesi üçün ise ciddi tədbirlərin keçirilməsini nəzərdə tutan 182 sayılı BMT Konvensiyasını, 1993-cü il tarixli dövlətlərə əsaslanan təzadjudanlıq tətbiqəsi ilə bağlı uşaqların müdafiəsi və əməkdaşlıq haqqında Konvensiyani və s.) müsbət addım kimi qiymətləndirmişdir.

Bununla əlaqədar Uşaq Hüquqları Komitəsi AR-in ilk hesabatında bildirilən yekun nəticələrdə göstərilən və hal-hazırda həyata keçirilməyən tətbiqəsi ilə bağlı uşaqların müdafiəsi və əməkdaşlıq haqqında Konvensiyani və s.) müsbət addım kimi qiymətləndirmişdir.

Göründüyü kimi, BMT-nin bir sıra ixtisaslaşmış qurumları dövlətlərə inzibati təşkilatlar kimi fəaliyyət göstərməsi faktı da xüsusi qeyd edilməlidir. Belə ki, Beynəlxalq Əmək Təşkilatı Versal Müqaviləsinin XIII hissəsinə əsasən, hələ 1919-cu ildə yaradılmışdır. Dövlətləri, sahibkarları, habelə, əməkçiləri bərabər hüquqlar zəminində öz tərkibində birləşdirir; iş vaxtı, əmək haqqının ödənilməsi, əməyin mühafizəsi və s. kimi məsələlərə aid qanunların yaradılması sahəsində fəaliyyət göstərir. Beynəlxalq Telekommunikasiya İttifaqı 1865-ci ildə yaradılmış Beynəlxalq Telegraf İttifaqının varisidir.

Ümumdünya Poçt İttifaqı 1874-cü ildə Bern Konvensiyasına əsasən yaradılmışdır. İntellektual Mülkiyyətin Ümumdünya Təşkilatının əsası isə, əslinde, Paris (1883-cü il) və Bern (1886-cı il) Konvensiyaları ilə qoyulmuşdur.

Göründüyü kimi, BMT-nin bir sıra ixtisaslaşmış qurumları dövlətlərə inzibati orqan kimi əvvəller də fəaliyyət göstərmişdir.

BMT Nizamnaməsinin 57-ci maddəsində ixtisaslaşmış qurunların əsasən səciyyəvi cəhətləri qeyd olunur: belə təşkilatların yaranması haqqında sazişlərin dövlətlərə mahiyyət dəyişməsi; onların öz təsis aktları çərçivəsində genis beynəlxalq mesuliyət daşımı; BMT ile bağlılığı; müəyyən sahələrdə (iqtisadi, sosial, elmi-texniki, mədəni, humanitar və s.) fəaliyyət göstərməsi, yeni ixtisaslaşması. Ixtisaslaşmış qurumların BMT ilə bağlılıq xüsusiyyətlərindən asılı olmayaq, onların her biri müstəqildir və beynəlxalq münasibətlər sisteminde beynəlxalq hüquq subyektililiyinə malikdir. Ixtisaslaşmış qurumların xüsusi formali beynəlxalq hüquq subyektililiyi onlara dövlətlərlə birbaşa müqavilələr bağlamağa, nümayəndələrlə qəbul etməye, habelə, göndərməye, nümayəndəlik açmağa və s. hüquqlar verir. Beynəlxalq təşkilata aid üç əsas əlamət-Konvensiya bazisi (Konvensiyalı əsas), fəaliyyət xarakterinin daimiliyi, müəyyən orqanlar sisteminin mövcudluğu ixtisaslaşmış qurumlara da xasdır.

Bütövlükde, insan hüquqları sahəsində nəzarət mexanizmi BMT və onun müvafiq Konvensiyaları əsasında yaradılmış orqanları ilə yanaşı, BMT-nin bir sıra ixtisaslaşmış qurumları çərçivəsində də həyata keçirilir. Belə təsisatların bəzilərində xüsusi əlamətlərə malik geniş beynəlxalq nəzarət sistemi yaradılmışdır. Hazırda BMT strukturunda 17 ixtisaslaşmış təsisat (halbuki bu ixtisaslaşmış təsisatların sayı barədə də ədəbiyyatda fikir müxtəlifliyi mövcuddur) fəaliyyət göstərir ki, bunların da bir neçəsi bu

tedir ki, bu da qlobal mülki cəmiyyətin formallaşmasını müəyyən edir. Beynəlxalq təşkilatlar içərisində BMT-nin ixtisaslaşmış təsisatları özlərinin spesifik xüsusiyyəti ilə fərqlənir.

Bütövlükde, BMT-nin ixtisaslaşmış qurumları xüsusi sahələrde əməkdaşlığı həyata keçirir, BMT ilə iqtisadi və Sosial Şura vasitəsilə fəaliyyət göstərən universal xarakterli dövlətlərə əsaslanan təşkilatlardır". Y.Şibayeva göstərir ki, beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin inkişafı prosesində müəyyən sahələr üzrə dövlətlərə əməkdaşlıq və əlaqələndirmə zərurəti ortaya çıxmışdır. Bu tələb beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin hüquqi tənzimlənməsi üçün ikiteşrifli müqavilələr əsasında beynəlxalq inzibati ittifaqlar yaradılmasını reallaşdırılmışdır. H.M.Rəcəbli göstərir ki, bu zaman, BMT-nin ixtisaslaşmış qurumlarından bəzilərinin BMT-dən evvel inzibati təşkilatlar kimi fəaliyyət göstərməsi faktı da xüsusi qeyd edilməlidir. Belə ki, Beynəlxalq Əmək Təşkilatı Versal Müqaviləsinin XIII hissəsinə əsasən, hələ 1919-cu ildə yaradılmışdır. Dövlətləri, sahibkarları, habelə, əməkçiləri bərabər hüquqlar zəminində öz tərkibində birləşdirir; iş vaxtı, əmək haqqının ödənilməsi, əməyin mühafizəsi və s. kimi məsələlərə aid qanunların yaradılması sahəsində fəaliyyət göstərir. Beynəlxalq Telekommunikasiya İttifaqı 1865-ci ildə yaradılmış Beynəlxalq Telegraf İttifaqının varisidir.

Göründüyü kimi, BMT-nin bir sıra ixtisaslaşmış qurumları dövlətlərə inzibati orqan kimi əvvəller də fəaliyyət göstərmişdir.

BMT Nizamnaməsinin 57-ci maddəsində ixtisaslaşmış qurunların əsasən səciyyəvi cəhətləri qeyd olunur: belə təşkilatların yaranması haqqında sazişlərin dövlətlərə mahiyyət dəyişməsi; onların öz təsis aktları çərçivəsində genis beynəlxalq mesuliyət daşımı; BMT ile bağlılığı; müəyyən sahələrdə (iqtisadi, sosial, elmi-texniki, mədəni, humanitar və s.) fəaliyyət göstərməsi, yeni ixtisaslaşması. Ixtisaslaşmış qurumların BMT ilə bağlılıq xüsusiyyətlərindən asılı olmayaq, onların her biri müstəqildir və beynəlxalq münasibətlər sisteminde beynəlxalq hüquq subyektililiyinə malikdir. Ixtisaslaşmış qurumların xüsusi formali beynəlxalq hüquq subyektililiyi onlara dövlətlərlə birbaşa müqavilələr bağlamağa, nümayəndələrlə qəbul etməye, habelə, göndərməye, nümayəndəlik açmağa və s. hüquqlar verir. Beynəlxalq təşkilata aid üç əsas əlamət-Konvensiya bazisi (Konvensiyalı əsas), fəaliyyət xarakterinin daimiliyi, müəyyən orqanlar sisteminin mövcudluğu ixtisaslaşmış qurumlara da xasdır.

Bütövlükde, insan hüquqları sahəsində nəzarət mexanizmi BMT və onun müvafiq Konvensiyaları əsasında yaradılmış orqanları ilə yanaşı, BMT-nin bir sıra ixtisaslaşmış qurumları çərçivəsində də həyata keçirilir. Belə təsisatların bəzilərində xüsusi əlamətlərə malik geniş beynəlxalq nəzarət sistemi yaradılmışdır. Hazırda BMT strukturunda 17 ixtisaslaşmış təsisat (halbuki bu ixtisaslaşmış təsisatların sayı barədə də ədəbiyyatda fikir müxtəlifliyi mövcuddur) fəaliyyət göstərir ki, bunların da bir neçəsi bu

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütlevi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

*Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütlevi İnformasiya Vasitələrinin
İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduun maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqların
müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb*

ve ya digər dərəcədə və formalarda insan hüquqları məsələləri ilə məşğul olur. Məsələn, Beynəlxalq Əmək Təşkilatı (BƏT), Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST), BMT-nin Tehsil, Elm və Mədəniyyət Məsələləri üzrə Təşkilat (YUNESKO), Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatı, BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO), BMT Uşaq (YUNISEF) və s.

N.Adilov yazır: "BMT-nin ixtisaslaşmış təsisatlarından olan YUNESKO (Təhsil, elm və mədəniyyət məsələləri üzrə BMT Təşkilatı) 1945-ci ilde London Konfransında təsis olunmuşdur. Nizamnamesi 4 noyabr 1946-ci ildə qüvvəyə minmişdir. 1946-ci ilin dekabrından BMT-nin ixtisaslaşmış təsisatıdır.

YUNESKO-nun əsas vəzifəsi maarifçilik, elm və mədəniyyət, kütlevi informasiya vasitələrindən istifadə, xalq təhsilinin, elmin və mədəniyyətin inkışafı sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsi yolu ilə dünyada sülhün və təhlükəsizliyin bərəqərə olmasına nail olmaqdır.

Artıq öten illər ərzində YUNESKO İnsan Hüquqları haqqında Ümumi Beyannamənin 27-ci maddəsində nəzərdə tutulan -cəmiyyətin mədəni həyatında iştirak etmək hüququnun tətbiqinə istiqamətlənən fəaliyyət həyata keçirilmişdir. Belə ki, 1966-ci ildə YUNESKO-nun Baş Konfransı dövlətlərin, hökumətlərin, təşkilatların assasiya və qurumlarının rəhbər tutmaları olduqları "Beynəlxalq mədəni əməkdaşlığın prinsipləri" barədə Beyannaməni qəbul etmişdir.

Beyannamədə nəzərdə tutulan prinsiplər aşağıdakılardır: her bir mədəniyyət hörmət edilməli və qorunmalı olan dəyərlərə malikdir; öz mədə-

niyyətini inkışaf etdirmək hər bir xalqın hüququ və vəzifəsidir. Xalqlar beşəriyyətin texniki və mənvi-intellektual inkışafının harmonik bərabərliyini təmin etmək üçün mədəniyyətin bütün sahələri paralel və bərabər inkışaf etdirməkde davam etməlidirlər; mədəni əməkdaşlıq elm, təhsil və mədəniyyət sahəsində bütün növ əqli və yaradıcılıq fəaliyyətlərini əhatə etməlidir; mədəni əməkdaşlıq bütün xalqların hüququ və vəzifəsi olduğundan onlar bilik və bacarıqlarını bir-biri ilə bölmüşlidirlər; bütün mədəniyyətlərə müsbət təsir göstərən və onların qarşılıqlı zənginləşdirilməsinə şərait yaranan beynəlxalq mədəni əməkdaşlığın həyata keçirilməsi zamanı bu mədəniyyətlərin hər birinin orijinallığı nəzərə alınmalıdır.

YUNESKO-nun fəaliyyətinin əsas istiqaməti təhsil sahəsində savadsızlıqla mübarizə üzrə proqramların həyata keçirilməsi, savadsızlığın əsas səbəblərini aradan qaldırımaq yönələn bel

Xəbərdarlıq: Havanın hərarəti 42 dərəcəyədək yüksələcək

Sinoptiklər anomal istilərlə bağlı xəbərdarlıq ediblər. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeoroloji Departamentindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iyunun 26-dan ayın sonuna dek ölkə ərazisində hava şəraitinin anomal isti olacağı, havanın maksimal hərarətinin 35-40°, Mərkəzi Aran rayonlarının və Naxçıvan Muxtar Respublikasının bəzi yerlərində 42°-dək yüksələcəyi proqnozlaşdırılır. Tibbi-meteoroloji proqnoza görə, iyunun 26-27-də Abşeron yarımadasında günorta saatlarında isti temperatur diskomfortu gözlənilir ki, bu da metehəssas insanlar üçün əlverişsizdir.

Diqqətli olun: Bu maddə xərçəng şışlarını 100 dəfə artırır!

Kaliforniya Universiteti (ABŞ) alimləri araştırma nəticəsində aşkar ediblər ki, xolesterin insan organizmində xərçəng şışlarının böyüyüşünə təsir edir. Araşdırmanın nəticələri Cell Stem Cell jurnalında dərc olundub. Alimlər siyanlar üzərində aparılmış eksperimentlər zamanı aşkar ediblər ki, xolesterinin səviyyəsinin artması bağırsaqda xərçəng şışının böyüməsini 100 dəfə sürətləndirir.

Alimlərin fikrinə görə, bu keşf yoğun bağırsaq xərçənginin müalicəsində kömək edəcək. Lakin alimlər qeyd edir ki, xolesterindən tam imtina etmek düzgün deyil. Xolesterin organizm üçün həyatı vacibdir. Xolesterin D vitamini, hormonların sintezində iştirak edir, hüceyrələrin membranlarına daxildir, həzme kömək edir.

Alimlər qidalanmada "pis" xolesterinin səviyyəsini azaltmağa, "yaxşı" xolesterinin səviyyəsini isə əksinə artırmağa çağırırlar. Bunu üçün qidalanmada qırmızı və emal olunmuş etin (kolbasa, soxis və s.) miqdarnı azaltmaq, balıq və dəniz məhsulları, meyvə-tərəvəz, yarmalar, qoz-fındıq, paxlalar, zeytun yağı kimi məhsulların miqdarnı artırmaq lazımdır.

Basketbolçularımız Avropa çempionatının seçmə mərhələsində iştirak edəcəklər

Iyunun 30-da Ruminiyada 3x3 basketbol üzrə Avropa çempionatının seçmə mərhələsinə start verilecek. Amil Həmzəyev, Zaur Paşayev, Anar Hacıyev və Marşall Mozesdən təşkil olan milli komandamız İspaniya və İtaliya basketbolçuları ilə birgə "B" qrupunda yarışacaqlar.

"A" qrupunda Serbiya, Gürcüstan, Litva, "C" Ruminiya, Bosniya və Herseqovina, İsveç, "D" qrupunda isə Almaniya, Xorvatiya və İrlandiya yığmaları mübarizə aparacaqlar.

Qalib komanda Avropa çempionatının finalına vəsiqə qazanacaq. Ruminiya yarıfinala yüksəlsərə, seçmə mərhələdə beşinci olacaq komanda qitə birinciliyinə vəsiqəni təmin edəcək. Çünkü Avropa birinciliyinin ev sahibi kimi Ruminiya final mərhələsində öz yerini təmin edib.

Neymarın hər yixilmağına görə qonaqlıq verəcəklər

Brazilının paytaxtı Rio-de-Jeneyroda fəaliyyət göstərən restoranlardan biri maraqlı aksiyaya hazırlaşır. Qol.az-in "TASS" agentliyinə istinadən yaydığı xəbərə görə, restoran rəhbərliyi DÇ-2018-in qrup mərhələsinin Serbiya ilə oyununda Neymarın yerə yixildiği hər epizoda görə müştərilərinə pulsuz qonaqlıq verəcək. Xatırladaq ki, Neymar Braziliya millisinin dünya çempionatında keçirdiyi oyndlarda tez-tez yerə yixildiği üçün azarkeşlər tərəfindən tənqid olunub. 26 yaşlı hücumçu təkcə Costa-Rika ilə matçda özünü 15 dəfə yerə atıb. Hətta onun bu hərəkətinə görə Fransa millisinin sabiq üzvü Erik Kantona Neymar və komandanı yoldaşlarına özlərinə kişi kimi aparmağı məsləhet görüb.

Qeyd edək ki, Serbiya - Braziliya oyunu iyunun 27-də keçiriləcək və Bakı vaxtı ilə 22:00-da başlayacaq.

Ses

Son səhifə

26 iyun

FIFA Almaniya millisinin iki futbolcusunu cəzalandıracaq?

FIFA Rusiyada keçirilən XXI dünya çempionatının ikinci turunda Almaniya-İsveçlə oyndan sonra baş verən insidentə görə, almanların iki nümayəndəsinə qarşı intizam işi açıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunlar yığmanın meneceri Qeorg Bexlau və mətbuat katibi Ulrix Foyqtudur. Adıçəkilən şəxslər Almaniya millisinin son dəqiqədə vurduğu qəlebə qolundan sonra Isveçin ehtiyat oyunçular skamyasına tərəf qarşاق qarşı tərəfə yumruq göstərib, el çalıb və digər qıcıqlandırıcı hərəkətlər edib. Nəticədə tərəflər arasında toqquşma baş verib.

Qeyd edək ki, daha sonra Almaniya Futbol Federasiyası, eləcə də Bexlau və Foyqt bu hərəkətdən sonra öz şəxsi "Twitter" sehifelerində üzr istəyiblər.

Diyeqo Maradona Xorxe Sampaolini növbəti dəfə tənqid edib

Dünya futbolunun efsanəsi Diyeqo Maradona Argentina millisinin baş məşqçisi Xorxe Sampaolini növbəti dəfə tənqid edib. Maradona həmyerilərinin Rusiyada keçirilən dünya çempionatındaki uğursuz çıxışının səbəbkər kimi baş məşqçini qeyd edib.

"İnsanlar inanırdılar ki, Sampaoli kompüter, dronlar və 14 köməkçisi sayəsində problemi həll edəcək. Argentina ne oynadığını bilmir. Komandada heç bir ideya yoxdur - ne yarımmüdafıədə, ne müdafiədə, nə də hücumda. Xorvatiya ilə görüşdə də biz buna şahid olduq", - deyə Maradona əlavə edib.

Maradona baş verənlərə görə, federasiya rəhbəriyini də günahlandırıb: "Federasiyaya futboldan kənar adamlar rəhbərlik edirlər. Onların heç bir planı yoxdur. Hər şeyi özbaşına buraxıblar. Mən Argentinanın son məşqinə qatılmaq istəyirəm. Futbolçulara başa salım ki, milli komandanın formasını geyinmək ne deməkdir. Messi necə lazım idisə, elə də oynadı. Bir nəfərin bütün komandanın problemini təkbaşına həll etməsi çox çətindir".

Xatırladaq ki, Argentina milli komandası dünya çempionatının "D" qrupunda yer alır. Onlar ilk turda İrlandiya yığması ilə heç-heçə (1:1), ikinci turda isə xorvatlara böyük hesabla möğləub olublar (3:0). Argentina iyunun 26-da sonuncu turda Nigeriya yığması ilə üz-üzə geləcək. Görüş Bakı vaxtı ilə saat 22:00-da başlayacaq.

"Neftçi" ilk yoxlama oyununda qalib gəlib

Türkiyənin Topuk yayası bölgəsində təlim-məşq toplantılarının ikinci mərhələsinə başlayan "Neftçi" klubu ilk yoxlama oyununu keçirib. Rəqib Makedoniyanın "Şkupi" klubu olub.

Qarşılaşma flagmanın 2:0 hesablı qələbəsi ilə yekunlaşıb. Hesabı 62-ci dəqiqədə Namik Ələşkerov açıb. Oyunun 86-ci dəqiqəsində Mirmədülla Abbasov yekun nəticəni müəyyənləşdirib. "Şkupi" bu il avrokuboklarda debüt edəcək. "Qarabağ"ın sabiq futbolçusu Zakariya Ramadaninin hazırlıda baş məşqçi kimi çalışdığı kollektiv Avropa Liqasının birinci təsnifat mərhələsində Şotlandiyanın "Qlazqo Reyners" klubu ilə üz-üzə gələcək. Türkiyədə təlim-məşq toplantıları çərçivəsində "Neftçi" daha üç yoxlama görüşündə gücünü sınayacaq. İyunun 28-də rəqib Ruminiyanın "Dunarya Kalaraşı", iyulun 5-də isə "Politexnika" klubu olacaq. Daha bir rəqibin adı yaxın günlərdə açıqlanacaq.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Ses"in komputer mərkəzində yığılır, sehifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SIA, APA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500**